

ปัญหาพิเศษ

เรื่อง

การยอมรับเทคโนโลยีด้านการจัดการของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระ
ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย

The Adoption of Management Technology among Independent Finishing Pig Farmers
in Eastern Thailand

รฟ.
๑๗๓๑

เลขที่.....๒๕๔๓

เลขทะเบียน.....๔๐๓๔๓

วัน, เดือน, ปี..... ๑๑ ก.ย. ๒๕๔๔

b.....๑๑๑๑๑๑
i.....

ปัญหาพิเศษนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต
สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตสัตว์
ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กรุงเทพฯ ฯ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทคัดย่อปัญหาพิเศษ

ปีการศึกษา 2543

ชื่อเรื่อง การยอมรับเทคโนโลยีด้านการจัดการของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย

The Adoption of Management Technology among Independent Finishing Pig Farmers in Eastern Thailand

ชื่อ - สกุล นายวิไลย์ รักษาศิริ

สาขาวิชา เทคโนโลยีการเกษตร - การผลิตสัตว์ **ภาควิชา** วิศวกรรมเกษตร

คณะ วิศวกรรมศาสตร์อุตสาหกรรม

อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์จำลอง ศรีสุวรรณ

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม อาจารย์ถักพงศ์ ปวงสุข

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาสภาพพื้นฐานบางประการของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย เพื่อศึกษาการยอมรับเทคโนโลยีด้านการจัดการของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย และเพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค ด้านการจัดการของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ เกษตรกรผู้ที่เป็นเจ้าของฟาร์มสุกรขุนอิสระในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยในปี พ.ศ. 2542 จำนวน 750 คน ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลโดยการจัดส่งแบบสอบถามไปทางไปรษณีย์ ซึ่งได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาทั้งหมดจำนวน 611 ชุด แยกเป็นเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระทั้งหมดจำนวน 49 ชุด นำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าทางสถิติ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาสภาพพื้นฐานทางลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ สังคม ปรากฏว่า เกษตรกรผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 87.76) มีอายุเฉลี่ย 48.42 ปีส่วนใหญ่การศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีประสบการณ์ในการเลี้ยงสุกรขุนเฉลี่ย 13.85 ปี มีจำนวนสุกรขุน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่เลี้ยงภายในฟาร์มเฉลี่ย 121.59 ตัว ซึ่งส่วนใหญ่เกษตรกรไม่ได้รับคำแนะนำจากนักวิชาการ (ร้อยละ 77.55) รายได้จากการเลี้ยงสุกรขุนในปี พ.ศ. 2542 โดยไม่หักค่าใช้จ่ายน้อยกว่า 80,000 บาท (ร้อยละ 32.64) และเกษตรกรส่วนใหญ่มีการขายสุกรขุนผ่านพ่อค้าคนกลางหรือบริษัท (ร้อยละ 59.18)

การยอมรับเทคโนโลยีด้านการจัดการของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระในเขตภาคตะวันออกของประเทศไทย มีการยอมรับเทคโนโลยีด้านการจัดการในระดับสูงมี 2 รายการ ได้แก่ การจัดการเกี่ยวกับการให้อาหารและการจัดการเกี่ยวกับการให้น้ำ การยอมรับเทคโนโลยีด้านการจัดการในระดับปานกลางมี 5 รายการ ได้แก่ การจัดการเกี่ยวกับการปฏิบัติในการทำความสะอาดรางน้ำ การจัดการในกรณีลูกสุกรเป็นอัมพาตทองแดง (ไส้เดือน) การพักเล้าหลังการจับสุกรจำหน่ายแล้ว การจัดการเกี่ยวกับกลิ่นของมูลสุกร และการควบคุมให้สุกรมีคุณภาพซากดี การยอมรับเทคโนโลยีด้านการจัดการในระดับพอใช้มี 2 รายการ ได้แก่ การทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายภายในฟาร์ม และการจัดการน้ำเสียภายในฟาร์ม ส่วนการยอมรับเทคโนโลยีด้านการจัดการในระดับน้อยมี 1 รายการ ได้แก่ การใช้สเปรย์น้ำและพัดลมในการลดความร้อน

กิตติกรรมประกาศ

ในการทำปัญหาพิเศษ เรื่องการยอมรับเทคโนโลยีด้านการจัดการของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระในเขตภาคตะวันออกเฉียงของประเทศไทย สำเร็จลงได้ด้วยดีเพราะได้รับความช่วยเหลือจากท่านอาจารย์จำลอง ศรีสุวรรณ อาจารย์ภักพงศ์ ปวงสุข และอาจารย์รัชชัย สุภดิษฐ์ ที่ได้กรุณาสละเวลาในการตรวจเอกสารและได้ให้คำแนะนำต่างๆ ในการทำปัญหาพิเศษในครั้งนี้ ตลอดจนเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระในเขตภาคตะวันออกเฉียงของประเทศไทย ที่ให้ความร่วมมือในการกรอกแบบสอบถาม

ทั้งนี้ผู้จัดทำขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่าน และขอขอบใจเพื่อนๆ ทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือในการทำปัญหาพิเศษครั้งนี้ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี และขาดเสียมิได้คือ บิดา-มารดา และ ผู้ปกครองของข้าพเจ้าที่ให้ทุนสนับสนุนและเป็นกำลังใจที่ดีเสมอมา

คุณงามความดีทั้งหมดนี้ที่ได้เพียรพยายามในการทำปัญหาพิเศษเล่มนี้ ผู้จัดทำขอมอบให้แก่ บิดา-มารดา ผู้ปกครอง ครู-อาจารย์ ที่คอยให้ความช่วยเหลือและอบรมสั่งสอนตัวข้าพเจ้าจนทำให้ประสบความสำเร็จในการทำปัญหาพิเศษครั้งนี้ และหวังว่าความดีของปัญหาพิเศษเล่มนี้คงเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่นำไปศึกษาต่อไป

วิไลย์ รักษาสิริ

มีนาคม 2544

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อปัญหาพิเศษ.....	ก
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
สารบัญ.....	ง
สารบัญตาราง.....	ณ
บทที่	
1 บทนำ	1
1.1 ความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์.....	2
1.3 ขอบเขตของปัญหา.....	2
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	3
1.5 นิยามศัพท์.....	3
2 การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง	5
2.1 ทฤษฎีและแนวความคิดเกี่ยวกับการยอมรับ.....	5
2.2 หลักสำคัญในการเลี้ยงสุกรขุน.....	9
2.3 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
3 วิธีการดำเนินการ	16
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	16
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	16
3.3 การทดสอบแบบสอบถาม.....	18
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	19
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	19
4 ผลการวิจัยและวิจารณ์	20
4.1 ข้อมูลสภาพพื้นฐานของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรอิสระ.....	20
4.2 การยอมรับเทคโนโลยีด้านการจัดการของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระ ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย.....	25
4.3 ปัญหาและข้อเสนอแนะด้านการจัดการของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระ ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย.....	32

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4.4 วิจัยผล.....	32
5 สรุปและข้อเสนอแนะ.....	34
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	34
5.2 ข้อเสนอแนะ.....	36
บรรณานุกรม.....	38
ภาคผนวก.....	41
ภาคผนวก ก หนังสือรับรอง.....	42
ภาคผนวก ข แบบสอบถาม.....	44

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4.1	แสดงเพศของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย.....20
4.2	แสดงอายุของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย.....21
4.3	แสดงระดับการศึกษา ของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระ ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย.....21
4.4	แสดงประสบการณ์ในการเลี้ยงสุกรขุนของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย.....22
4.5	แสดงจำนวนสุกรขุนภายในฟาร์มของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย.....23
4.6	แสดงโอกาสในการได้รับคำแนะนำทางวิชาการด้านการจัดการของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย.....23
4.7	แสดงรายได้จากฟาร์มในปี พ.ศ. 2542 โดยไม่หักค่าใช้จ่ายของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย.....24
4.8	แสดงวิธีการขายสุกรขุนในฟาร์มของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย.....25
4.9	แสดงระดับค่าการยอมรับเทคโนโลยีด้านการจัดการของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยเป็นรายข้อ.....26
4.10	แสดงระดับค่าการยอมรับเทคโนโลยีด้านการจัดการของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยเป็นคะแนนรวม.....31

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญของปัญหา

ในช่วงระยะเวลา 15 ปีที่ผ่านมาอุตสาหกรรมการเลี้ยงสุกรของประเทศไทยนับว่ามีความเจริญก้าวหน้าไปมาก เกษตรกรมีการนำเทคโนโลยีการเลี้ยงสุกรสมัยใหม่ไปใช้ในทุกๆ ด้าน เช่น ด้านพันธุ์สุกร อาหารและการให้อาหารสุกร การจัดการ การควบคุมและการป้องกันโรค จนส่งผลให้ธุรกิจการเลี้ยงสุกรมีความมั่นคง ทำให้การเลี้ยงสุกรของประเทศไทยก้าวหน้าเป็นอันดับหนึ่งในกลุ่มประเทศอาเซียน และทัดเทียมกับการเลี้ยงสุกรของอารยะประเทศหลายประเทศในโลก (อุทัย คันโธ, 2537 : 5) การพัฒนาการเลี้ยงสุกรนั้นเกิดขึ้นตลอดเวลา ทำให้เกษตรกรต้องมีการปรับปรุงเทคโนโลยีการเลี้ยงสุกรของตัวเองตลอดเวลาเช่นกัน ไม่ว่าจะเป็นด้านการปรับปรุงโรงเรือน การให้อาหาร การควบคุมป้องกันโรค ดังนั้นเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรต้องเปิดใจกว้างพร้อมรับความรู้และวิชาการใหม่ๆ เพื่อได้นำไปพัฒนาการเลี้ยงสุกรของตน ซึ่งเมื่อเกษตรกรสามารถเลี้ยงสุกรได้อย่างมีประสิทธิภาพแล้วนอกจากจะหารายได้ให้แก่ครอบครัว ยังจะเป็นการสร้างรายได้ให้แก่ประเทศชาติและเป็นการใช้ทรัพยากรของประเทศให้เกิดประโยชน์สูงสุดอีกด้วย (นิรนาม, 2542 : 36-42)

การจัดการเป็นปัจจัยที่มีขอบเขตกว้างขวางมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับปัจจัยอื่นหลายๆ ปัจจัย เช่น การก่อสร้างโรงเรือน การปฏิบัติเลี้ยงดู การจัดการด้านวัตถุดิบอาหารสัตว์หรือแม้แต่การซื้อพันธุ์สัตว์ที่จะให้ผลผลิตมากที่สุด ซึ่งผู้เลี้ยงสุกรต้องมีความรู้เพื่อจะทำให้การเลี้ยงสุกรนั้นมีประสิทธิภาพสูงขึ้น (สุชีพ รัตนสาร, 2537 : 1) การจัดการนั้นเราต้องคำนึงถึงความเป็นไปได้ เช่น สภาพแวดล้อม สภาพโรงเรือน เป็นต้น ซึ่งการจัดการจะส่งผลกระทบต่อการผลิตสุกรและผลกำไรในอนาคต การจัดการนั้นเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญในการเลี้ยงสุกรเพื่อผลผลิตที่ดี หากเรามีการจัดการที่ดีผลผลิตที่ได้ก็คุ้มค่ากับการลงทุน จากเหตุผลดังกล่าวเราสามารถที่จะให้คำแนะนำแก่เกษตรกรในการใช้เทคโนโลยีทางการจัดการใหม่ๆ รวมทั้งให้เกษตรกรติดตามข่าวสาร การเปลี่ยนแปลงทางด้านวิชาการและเทคโนโลยีด้านการจัดการอยู่ตลอดเวลา เพื่อนำมาใช้ในการเลี้ยงสัตว์และปรับปรุงแก้ไขวิธีการจัดการที่ไม่ดีหรือปฏิบัติไม่ถูกต้อง เป็นการเพิ่มผลผลิตและลดต้นทุนการผลิตเพื่อการแข่งขันด้านการตลาดต่อไปในอนาคต จึงเป็นมูลเหตุที่น่าสนใจในการทำการศึกษาวิจัยด้านการยอมรับเทคโนโลยีด้านการจัดการในการเลี้ยงสุกรขุนในครั้งนี้ว่าเกษตรกรมีความเข้าใจเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และยอมรับเทคโนโลยีด้านการจัดการใหม่ๆ มาใช้ในการปฏิบัติอย่างไร

1.2 วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพพื้นฐานบางประการของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระเขตภาคตะวันออกของประเทศไทย
2. เพื่อศึกษาการยอมรับเทคโนโลยีด้านการจัดการของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระเขตภาคตะวันออกของประเทศไทย
3. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคด้านการจัดการในการเลี้ยงสุกรขุนของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระเขตภาคตะวันออกของประเทศไทย

1.3 ขอบเขตของปัญหา

1. กลุ่มประชากร คือ เกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระที่มีสถานที่ตั้งฟาร์มอยู่ในเขตภาคตะวันออก 7 จังหวัด ตามทะเบียนรายชื่อผู้เลี้ยงสุกรขุนของกรมปศุสัตว์
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นชุดแบบสอบถามที่สร้างขึ้นและนำส่งทางไปรษณีย์ เพื่อสอบถามเกษตรกร และเกษตรกรส่งแบบสอบถามกลับ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ของประชากรที่ใช้ในการศึกษา แบบสอบถาม (Questionnaire) มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด (Open-ended question) และคำถามปลายปิด (Close-ended question) (บุญเรียง ขจรศิลป์, 2539 : 40) โดยแบบสอบถามมีทั้งหมด 3 ตอน คือ
  - 2.1 สอบถามเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระ
  - 2.2 สอบถามเกี่ยวกับการยอมรับเทคโนโลยีด้านการจัดการของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระ
  - 2.3 สอบถามเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคตลอดจนข้อเสนอแนะของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระ

3. วิธีการวิจัย

3.1 จัดทำแบบสอบถามและตรวจสอบโดยให้คณะผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ และแก้ไขแบบสอบถามให้ตรงตามวัตถุประสงค์และนำแบบสอบถามไปทดสอบหาค่าความเชื่อมั่นกับเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนจังหวัดนครปฐม ซึ่งมีลักษณะการเลี้ยงและสภาพแวดล้อมที่ใกล้เคียงกัน

3.2 เก็บรวบรวมข้อมูลทุกข้อมูจากข้อมูลเอกสารต่าง ๆ และข้อมูลปฐมภูมิจากแบบสอบถามถึงเกษตรกรโดยตรง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.3 วิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายข้อมูลทางสถิติโดยโปรแกรม SPSS โดยใช้สถิติ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (รวิชัย งามสันติวงษ์, 2538 : 103)

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาไปใช้ในการปรับปรุงการจัดการในการเลี้ยงสุกรขุนของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรอิสระให้ได้ผลผลิตที่ดีขึ้น
2. เพื่อเป็นแนวทางให้แก่หน่วยงานของภาครัฐและเอกชนการปรับปรุงวิธีการถ่ายทอดเทคโนโลยีให้ได้ผลดีและเหมาะสมกับสภาพการผลิตของเกษตรกร
3. เพื่อให้ทราบปัญหาและอุปสรรคของเกษตรกรและใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาด้านการจัดการในการเลี้ยงสุกรขุนของเกษตรกรต่อไปในอนาคต

1.5 นิยามศัพท์

“การยอมรับเทคโนโลยีด้านการจัดการ” หมายถึง การที่เกษตรกรนำเทคโนโลยีด้านการจัดการมาใช้ในการปฏิบัติหรือไม่

“เกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระ” หมายถึง ผู้เลี้ยงสุกรขุนที่ลงทุนสร้างโรงเรือนและอุปกรณ์ซื้อลูกสุกร อาหารและเวชภัณฑ์ต่างๆ ได้ตามความพอใจ โดยไม่มีข้อผูกพันใดๆ กับบริษัทผู้จำหน่ายและมีอิสระในการเลือกตลาดจำหน่ายผลผลิตเอง

“เขตภาคตะวันออก” หมายถึง จังหวัดที่ตั้งอยู่ในเขตภาคตะวันออกของประเทศไทย คือ ตราด ฉะเชิงเทรา จันทบุรี นครนายก ระยอง สระแก้ว และชลบุรี

“สภาพลักษณะส่วนบุคคล” หมายถึง เพศ อายุ ระดับการศึกษาและประสบการณ์

“สภาพเศรษฐกิจและสังคม” หมายถึง โอกาสในการได้รับแนะนำ รายได้ ขนาดของฟาร์มและแนวทางในการดำเนินการทางการตลาด

“โอกาสในการได้รับคำแนะนำ” หมายถึง จำนวนครั้งที่เกษตรกรได้รับคำแนะนำทางวิชาการด้านการจัดการเลี้ยงสุกรขุนจากนักวิชาการ ในระยะเวลาหนึ่งเดือน ในเดือนสุดท้ายก่อนการกรอกแบบสอบถาม

“แนวทางในการดำเนินการทางการตลาด” หมายถึง วิธีการในการจำหน่ายสุกรโดยเกษตรกรจะเป็นผู้จำหน่ายเองโดยตรงหรือจำหน่ายผ่านพ่อค้าคนกลาง

“อายุของเกษตรกร” หมายถึง จำนวนปีที่เกษตรกรเกิดมาจนถึงวันที่ตอบแบบสอบถาม

“ระดับการศึกษา” หมายถึง ระดับการศึกษาสูงสุดของเกษตรกรที่ได้รับจากสถาบันการศึกษาต่างๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

“ประสบการณ์ในการเลี้ยงสุกร” หมายถึง จำนวนปีที่เกษตรกรเริ่มต้นเลี้ยงสุกรมาจนถึงวันที่ตอบแบบสอบถาม

“ขนาดฟาร์ม” หมายถึง ขนาดของกิจการฟาร์ม โดยพิจารณาจำนวนสุกรที่เลี้ยงทั้งหมดในฟาร์มขณะตอบแบบสอบถาม

“รายได้รวมจากการเลี้ยงสุกร” หมายถึง รายได้ทั้งหมดจากการขายผลผลิตในฟาร์มตลอดปี 2542 โดยไม่หักค่าใช้จ่ายใดๆ ออก

“นักวิชาการ” หมายถึง ผู้มีความรู้ในด้านการเลี้ยงสุกรทั้งภาครัฐและเอกชน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการยอมรับเทคโนโลยีด้านการจัดการของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรอิสระ ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ผู้วิจัยได้รวบรวมแนวคิดและทฤษฎี ตลอดจนผลงานวิจัย อื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับเทคโนโลยี เพื่อเป็นแนวทางในการวิจัยโดยแบ่งออกเป็น 3 ประเด็น ดังนี้

- 2.1 ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับการยอมรับ
- 2.2 หลักสำคัญในการเลี้ยงสุกร
- 2.3 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับการยอมรับ

บุญสม วราเอกศิริ (2529 : 159) ได้กล่าวว่า ในการส่งเสริมการเกษตรนั้น มุ่งหวังที่จะ พัฒนาด้านการเกษตรให้มีความเจริญก้าวหน้า แต่การที่จะเจริญก้าวหน้าหรือพัฒนาได้แค่ไหนเพียง ไรนั้นก็อยู่ที่ตัวผู้ประกอบการ คือ เกษตรกรจะรับรู้ ยอมรับ ศรัทธาในความรู้และนำเอาความรู้ที่ แพร่กระจายจากเจ้าหน้าที่ไปปฏิบัติตามได้ผลแค่ไหน และยังได้กล่าวต่อไปอีกว่า การยอมรับ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของเกษตรกร หลังจากได้เรียนรู้แนวความคิด ความรู้ ความ ชำนาญและประสบการณ์ใหม่ๆ และได้ยึดถือปฏิบัติตาม

Rogers (1968) อ้างโดยเฉลิมชนม์ เลิศมโนกุลชัย (2538 : 11 – 13) ได้กล่าวถึงทฤษฎีการ ยอมรับว่าเป็นกระบวนการ (Process) ที่เกิดขึ้นทางจิตใจภายในบุคคล เริ่มจากได้ยินในเรื่อง วิทยากรนั้น ๆ จนกระทั่งยอมรับนำไปใช้ในที่สุด ซึ่งกระบวนการนี้ มีลักษณะคล้ายกับกระบวนการ เรียนรู้และการตัดสินใจ (decision making) ซึ่งได้แบ่งกระบวนการยอมรับออกไปเป็น 5 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 ขั้นรับรู้หรือตื่นตน (Awareness) เป็นขั้นเริ่มแรกที่นำไปสู่การยอมรับ หรือ ปฏิเสธ สิ่งใหม่ หรือวิธีการใหม่ ขั้นนี้เป็นขั้นที่ได้รับรู้เกี่ยวกับสิ่งใหม่ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพ หรือกิจกรรมของเขา แต่ยังไม่ได้รับข่าวสารไม่ครบถ้วน ซึ่งเป็นการรับรู้โดยบังเอิญและจะทำให้เกิด ความอยากรู้ต่อไป อันเนื่องมาจากมีความต้องการวิทยากรใหม่ๆ นั้นในการแก้ไขปัญหาที่ตนมีอยู่

ขั้นที่ 2 ขั้นที่สนใจ (Interest) เป็นขั้นที่เริ่มมีความสนใจแสวงหารายละเอียดเกี่ยวกับวิทยาการใหม่ๆ เพิ่มเติม พฤติกรรมนี้เป็นไปในลักษณะที่ตั้งใจแน่วแน่ และใช้กระบวนการคิดมากกว่าขั้นแรกซึ่งในขั้นนี้จะทำให้ได้รับความรู้เกี่ยวกับสิ่งใหม่ๆ หรือวิธีการใหม่มากขึ้น บุคลิกภาพและค่านิยม ตลอดจนบรรทัดฐานทางสังคม หรือประสบการณ์เก่าๆ จะมีผลต่อบุคคลนั้น และมีผลต่อการติดตามข่าวสารหรือรายละเอียดของสิ่งใหม่ หรือวิทยาการใหม่นั้นด้วย

ขั้นที่ 3 ขั้นประเมินค่า (Evaluation) เป็นขั้นตอนที่ใคร่ครองว่าจะลองใช้วิธีการหรือวิทยาการใหม่ๆ นั้นดีหรือไม่ ด้วยการชั่งน้ำหนักระหว่างข้อดีและข้อเสีย ว่าเมื่อนำมาใช้แล้วจะเป็นประโยชน์ต่อกิจกรรมของตนหรือไม่ หากรู้สึกว่ามีข้อดีมากกว่า จะตัดสินใจขั้นนี้ ซึ่งแตกต่างจากขั้นอื่นๆ ตรงเกิดการตัดสินใจที่จะลองความคิดใหม่ๆ โดยบุคคลมักคิดว่าการใช้วิทยาการใหม่นั้นเป็นการเสี่ยง ไม่แน่ใจผลที่จะได้รับ ดังนั้น ในขั้นนี้จึงต้องการแรงเสริม (reinforcement) เพื่อให้เกิดความแน่ใจว่าสิ่งที่เขาตัดสินใจแล้วนั้นถูกต้องหรือไม่ โดยการให้คำแนะนำให้ข่าวสารเพื่อประกอบการตัดสินใจ

ขั้นที่ 4 ขั้นทดลอง (Trial) เป็นขั้นที่บุคคลทดลองใช้วิทยาการใหม่ๆ นั้นกับสถานการณ์ของตน ซึ่งเป็นการทดลองดูกับส่วนน้อย เพื่อจะได้รู้ว่าได้ผลหรือไม่ และประโยชน์ที่ได้รับนั้นมากพอที่จะยอมรับปฏิบัติอย่างเต็มที่หรือไม่ (เป็นการทดสอบ) ในขั้นนี้บุคคลจะแสวงหาข่าวสารที่เฉพาะเจาะจงเกี่ยวกับวิทยาการใหม่ๆ นั้น

ขั้นที่ 5 ขั้นการยอมรับ (Adoption) เป็นขั้นที่บุคคลยอมรับวิทยาการใหม่ๆ นั้น ไปใช้ในการปฏิบัติกิจกรรมของตนเองอย่างเต็มที่ หลังจากที่ได้ทดลองปฏิบัติ และเห็นประโยชน์ในสิ่งนั้นแล้ว

Suthasupa (1995 : 101) อ้าง โดย รัชชชัย ศุภศิษย์ (2539 : 108) ได้กล่าวว่า ปัจจัยที่มีผลทำให้เกิดการยอมรับเร็วหรือช้าขึ้นอยู่กับสิ่งต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. ลักษณะทางเศรษฐกิจ ยิ่งนวัตกรรมมีต้นทุนต่ำ และให้ผลตอบแทนสูง ก็ยิ่งทำให้นวัตกรรม นั้น มีการแพร่กระจายอย่างรวดเร็วยิ่งขึ้น
2. ลักษณะทางเทคนิคของนวัตกรรม ถ้าหากนวัตกรรมนั้นๆ มีความยุ่งยากซับซ้อนจะทำให้เกิดการยอมรับได้ช้า กล่าวคือ เกษตรกรไม่แน่ใจในต้นทุนที่จะลงทุน และไม่แน่ใจว่ารายได้ที่จะได้รับจากนวัตกรรมนั้นจะเป็นอย่างไร ดังนั้น ถ้าจะให้นวัตกรรมนั้นๆ มีการแพร่กระจายอย่างรวดเร็ว จะต้องให้นวัตกรรมหรือเทคนิคต่างๆ สอดคล้องกับเทคนิคในการผลิตของเกษตรกรที่กำลังปฏิบัติอยู่

3. ลักษณะของเกษตรกรในการยอมรับนวัตกรรม เกษตรกรมีแนวโน้มที่จะยอมรับนวัตกรรมอย่างรวดเร็ว ถ้าเกษตรกรมีขนาดฟาร์มที่ใหญ่ มีรายได้สูง มีสภาพทางเศรษฐกิจและเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สังคมสูง และมีระดับการศึกษาสูง ส่วนเกษตรกรที่มีอายุมากจะตรงกันข้าม กล่าวคือ มีแนวโน้มที่จะยอมรับได้ช้า

Rogers and Shoemaker (1971 : 185 – 189) อ้างโดย ธวัชชัย ศุภดิษฐ์ (2539 : 109) ได้กล่าวถึงคุณสมบัติของผู้ยอมรับนวัตกรรมใหม่ๆ โดยถือเอาสถานภาพสังคมและเศรษฐกิจ บุคลิกภาพของเกษตรกร และพฤติกรรมในการสื่อสารต่างๆ ของเกษตรกรพบว่า

1. บุคคลที่ยอมรับมาก่อนจะมีระดับการศึกษาสูงกว่า และมีสมรรถนะทางการศึกษาที่สูงกว่า จึงทำให้มีการวิเคราะห์จุดดี จุดด้อยของนวัตกรรมนั้นได้ดีกว่า

2. บุคคลที่ยอมรับมาก่อนจะมีการรับข่าวสารจากช่องทางของการสื่อสารที่มากกว่า

3. บุคคลที่ยอมรับมาก่อนจะมีการถือครองที่ดิน หรือมีปัจจัยในการผลิตที่มากกว่าจึงทำให้มีโอกาสเลือกสรรสิ่งที่ดีๆ ได้มากกว่าเร็วกว่า

4. บุคคลที่ยอมรับมาก่อน จะมีการติดต่อกับบุคคลในชุมชน และนอกชุมชนได้มากกว่า ทำให้มีโลกทัศน์ หรือมุมมองที่กว้างไกลกว่า

5. บุคคลที่ยอมรับมาก่อนจะมีการติดต่อกับเจ้าหน้าที่มากกว่า ทำให้ทราบถึงข่าวสารหรือนวัตกรรมใหม่ๆ อยู่ตลอดเวลา

เทพ พงษ์พานิช (2527 : 116-121) ได้กล่าวว่า การที่เกษตรกรจะเรียนรู้ได้ดีนั้น ยังมีองค์ประกอบอีกหลายประการในการจูงใจที่จะทำให้เกษตรกรนั้น อยากรเรียนรู้ ตามที่ Wilson และ Gallu ได้กล่าวถึงหลัก 4 ประการ ที่เกษตรกรจะสนใจในการเรียนรู้ ซึ่งสิ่งที่ควรศึกษาคือ

1. Adults learn best most rapidly when they have a strong desire to learn หมายถึง เกษตรกรจะสามารถเรียนรู้ รับรู้ และจดจำได้ดีก็ต่อเมื่อเขามีความปรารถนา เหมือนกับที่เกษตรกรได้เข้าไปพบเจ้าหน้าที่เพื่อที่จะไปสอบถามปัญหาเกี่ยวกับการเกษตร นั่นก็หมายถึงเกษตรกรเขาปรารถนาที่อยากจะรู้ อยากจะฟัง ดังนั้นถ้าได้มีการให้ความรู้และการกระตุ้น ก็จะทำให้เกษตรกรรับรู้และเข้าใจง่ายขึ้น ตรงกันข้ามถ้าหากเกษตรกรเขาไม่ต้องการ ต่อให้เจ้าหน้าที่คนนั้นเก่งเพียงใดก็ตามมาแนะนำ ก็ไม่สามารถทำให้เกษตรกรได้รับความรู้เพิ่มขึ้นอีกเลยเพราะเขาไม่ต้องการ ตลอดจนจะทำให้เสียเวลาเปล่า

2. Adults learn best when they have clear goals หมายถึง เกษตรกรสามารถเรียนรู้ได้ดีเมื่อเกษตรกรนำเอาความรู้นั้นไปปฏิบัติและเกิดประโยชน์กับตัวของเกษตรกรเอง ซึ่งเกษตรกรถึงจะยอมรับสิ่งที่นักส่งเสริมหยิบยื่นให้ ไม่ใช่ว่าจะให้เขาฟังเพื่อการรับรู้เพียงอย่างเดียวแต่เพื่อให้เกษตรกรสามารถนำไปปฏิบัติได้ด้วย

3. Adults learn best when they put forth an effort to learn หมายถึง เกษตรกรสามารถเรียนรู้ได้ดี เมื่อเขาได้ปฏิบัติและได้ทุ่มเทความสามารถตลอดจนกำลังใจที่ได้รับจากนักวิชาการ เขาเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ก็สามารถเรียนรู้ได้ดี และพยายามอย่าทำให้เกิดช่องว่างเพราะหากเกิดการผิดพลาดเกษตรกรก็จะเกิดความเบื่อหน่ายได้

4. Adults learn best when they receive satisfaction from what they have learned หมายถึง เกษตรกรสามารถเรียนรู้ได้ดีและเข้าใจ เมื่อเขามีกำลังใจ หรือถ้าต้องทำให้เขาเรียนรู้เรื่องและการเรียนไม่ล้มเหลวสำหรับคนที่มีการรับรู้ที่ช้าควรให้กำลังใจและพร้อมที่จะให้ความรู้ต่อไป

โดยทั่วไปได้แบ่งเกษตรกรออกเป็น 6 จำพวกด้วยกัน คือ

1. พวกหัวไวใจสู้ (ผู้นำการเปลี่ยนแปลง Innovator) เกษตรกรจำพวกนี้ดีเด่น อยากรู้ อยากเห็นชอบการศึกษา กล้าเสี่ยง ชอบทดลองของใหม่ๆ เป็นคนที่มีการศึกษาดี ฐานะดี และติดต่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมบ่อยๆ มีอยู่ประมาณ 2.5%

2. พวกขอดูที่ท่า (ผู้รับการเปลี่ยนแปลงเร็ว Early adoptor) เกษตรกรพวกนี้คล้ายกลุ่มที่ 1 แต่ขอดูท่าที่ก่อน เพื่อรอดูผลงานของพวกแรกก่อน ถ้าได้ผลหรือมีประโยชน์แน่นอนก็เอาด้วย มีประมาณ 13.5%

3. พวกเบ็งตาลังเล (ผู้รับการเปลี่ยนแปลงพอใช้ Early majority) เกษตรกรพวกนี้เป็นกลุ่มใหญ่มีถึง 34% มีทัศนคติที่ดีต่อการวิชาการสมัยใหม่ แต่จะไม่ค่อยมั่นใจตัวเองนัก ฐานะทางเศรษฐกิจปานกลาง การศึกษาน้อยความรู้รอบตัวค่อนข้างจำกัด จึงต้องมีการกระตุ้นบ่อยๆ ตลอดจนมีสิ่งจูงใจ

4. พวกหัวเหหัวคือ (ผู้รับการเปลี่ยนแปลงช้า Late majority) เกษตรกรกลุ่มนี้เป็นกลุ่มใหญ่มีถึง 34% เช่นเดียวกับกลุ่ม 3 แต่มีทัศนคติไม่ค่อยยอมรับวิชาการสมัยใหม่ ยึดมั่นในสิ่งเก่าๆ และสิ่งที่เคยปฏิบัติมักจะเป็นพวกชักใบให้เรือเสีย วิธีแก้ไขพวกนี้ต้องทำให้เห็นกับตาและเห็นของจริง

5. พวกอมมือจับเจ้า (ผู้รับการเปลี่ยนแปลงช้ามาก Late adoptor) เกษตรกรกลุ่มนี้เป็นพวกมีการศึกษาน้อย ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำกว่ากลุ่มแรกๆ ที่กล่าวมา ส่วนมากเป็นพวกใช้แรงงาน รอแต่ความช่วยเหลือจากบุคคลอื่นมากกว่าจะช่วยตนเอง การส่งเสริมและเอาชนะใจพวกนี้ต้องใช้ความอดทน ความพยายามสูงมาก และค่อยเป็นค่อยไป มีอยู่ประมาณ 13.5%

6. พวกไม่เอาไหนเลย (ผู้หาล้าหลัง Laggards) เกษตรกรพวกนี้หาล้าหลังไม่สนใจอะไรทั้งสิ้น ตามเวรตามกรรม ไม่ค่อยต้องการเปลี่ยนแปลง เป็นผู้ที่มิปมค้อย ในความสำเร็จ จึงอยากในการส่งเสริม มักเป็นในรูปปล่อยให้ “สังคมพาไป”

และยังมีปัจจัยอีกมากมายหลายอย่างที่เป็นส่วนประกอบในการที่จะทำให้เกษตรกรนั้นมีการยอมรับมาก น้อย ช้าหรือเร็วแตกต่างกันไป พอสรุปได้ ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. การศึกษา เกษตรกรที่มีการศึกษาสูงกว่าย่อมมีความเข้าใจและยอมรับวิทยาการสมัยใหม่ได้ง่ายกว่าดีกว่า และมีทัศนคติในการเปลี่ยนแปลงได้เร็วตลอดจนรู้แนวทางในการที่จะรับเอาความรู้นั้นไปใช้
2. อายุ จากการวิจัยด้านนี้หลายเรื่องปรากฏว่าคนที่มีอายุรุ่นหนุ่มสาวจะรับการเปลี่ยนแปลงได้ไว และง่ายกว่าคนวัยชรา
3. เพศ ในสังคมของเกษตรกรนั้น เพศหญิงมีแนวโน้มที่จะเชื่อและยอมรับการเปลี่ยนแปลง และเปลี่ยนทัศนคติได้ง่ายกว่าเพศชาย
4. ฐานะทางเศรษฐกิจ เกษตรกรที่มีรายได้สูงหรือฐานะดีอยู่ก่อนแล้วจะมีการสนใจในการยอมรับ และการเรียนรู้จากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมได้ง่ายกว่า เพราะเขามีฐานะดี ย่อมจะทำอะไรได้ง่ายเพราะมีเงินในการลงทุนและมีความคิดที่จะยกฐานะให้ดีขึ้นไปอีกโดยใช้วิชาการเป็นแกนนำ
5. ขนาดของไร่นา สิ่งนี้มีอิทธิพลต่อตัวเกษตรกรในการดำเนินกิจการของตนเอง ฟาร์มที่ใหญ่กว่าย่อมต้องคิดนวันในการจะปรับปรุงให้กิจการดีขึ้น ไปพยายามหาวิชาการเพิ่มเติมในฟาร์มของตนเอง ดังนั้นเกษตรกรที่มีฟาร์มขนาดใหญ่กว่าย่อมจะรับการเรียนรู้และเสาะแสวงหาวิทยาการใหม่ๆ ได้ไว และเก่งกว่าฟาร์มหรือไร่นาขนาดเล็ก
6. ทัศนคติ ทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ใส่ตัว เจ้าหน้าที่ส่งเสริมต่อวิทยาการใหม่ๆ ของตนเองและเกษตรกรผู้นำ ถ้ามีไปในทางบวกก็จะรับรู้และเปลี่ยนแปลงได้ง่าย และได้ดีกว่า
7. เป็นคนที่มีเหตุผล ไม่เชื่อมงายอะไรง่ายๆ รับฟังอะไรก็นำมาวิเคราะห์ให้แท้จริงว่าถูกต้องหรือไม่ ชั่งน้ำหนักถึงความเป็นไปได้และความเป็นไปไม่ได้ ผลเสียผลดีอย่างไร คนมีเหตุผลจะรับฟังและรับวิชาการของงานส่งเสริมได้ง่ายและชัดเจนกว่าคนที่ไร้เหตุผล
8. เชาว์ปัญญา คนที่มีเชาว์ปัญญาไวและความจำดี สามารถจะเรียนรู้อะไรได้ไวกว่า
9. การเข้าสังคม เกษตรกรที่เข้าสังคม บริการเข้าสังคมย่อมจะทำให้ได้รับความรู้ใหม่ๆ ได้ดีกว่า
10. เป็นคนทันสมัยไม่ล้าหลัง ยอมรับการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีสมัยใหม่สามารถปรับตัวเองได้ทันทั่วทั้ง
11. ขนบธรรมเนียมประเพณี การจะเชื่ออะไรบางอย่าง เกษตรกรส่วนใหญ่จะถูกฝึกให้คิดว่าเป็นการขัดต่อขนบธรรมเนียมประเพณีหรือความเคยชินมาก่อน กลัวเพื่อนบ้านจะหาว่าทำอะไรที่ผิดในประเพณีและความเชื่อ เก่าๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2 หลักสำคัญในการเลี้ยงสุกร

ไชยา อ้วยสูงเนิน (ม.ป.ป. : 17) สุกรเป็นสัตว์เลี้ยงที่ให้เนื้อเพื่อบริโภคดีกว่าสัตว์เลี้ยงที่ให้เนื้อชนิดอื่นๆ ทั้งนี้เพราะ

1. คนไทยนิยมบริโภคเนื้อสุกรมากกว่าเนื้อสัตว์ชนิดอื่น จากการศึกษาของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรพบว่า เกือบร้อยละ 40 ของเนื้อสัตว์ที่คนไทยบริโภคเป็นเนื้อสุกร
  2. สุกรเป็นสัตว์ที่มีคุณสมบัติพิเศษในการที่สามารถเปลี่ยนอาหารให้เป็นเนื้อ ได้ดีกว่าสัตว์ที่ให้เนื้อสีแดงชนิดอื่นๆ เช่น โค กระบือ แพะ แกะ เป็นต้น
  3. สุกรเป็นสัตว์เลี้ยงให้ลูกตก โดยปกติสุกรจะคลอดลูกครั้งละ 6 – 12 ตัว และสามารถให้ลูกได้ถึงปีละ 2 ครั้ง
  4. สุกรเป็นสัตว์ที่ภายหลังจากฆ่าชำแหละแล้วให้ซากที่ใช้บริโภคได้ประมาณร้อยละ 65 – 80 ซึ่งมากกว่า โค กระบือ ที่ใช้ซากที่บริโภคได้เพียงร้อยละ 50 – 60 หรือ แพะ ที่ใช้ซากที่บริโภคได้เพียงร้อยละ 40 – 50
  5. เนื้อสุกรมีคุณค่าทางอาหารสูง ในเนื้อสุกรมีน้ำน้อยและมีไขมันแทรกอยู่ทั่วไปจึงทำให้เนื้อสุกรน่ารับประทานและให้พลังงานสูงกว่าเนื้อของโค กระบือ
  6. สุกรสามารถเลี้ยงด้วยเศษอาหารหรือเศษผัก ซึ่งเป็นการเปลี่ยนสิ่งที่ไม่ใช่แล้ว ให้กลับเป็นเนื้อสำหรับให้คนบริโภคได้
  7. ปัจจุบันได้มีผู้ประดิษฐ์อุปกรณ์ในการเลี้ยงสัตว์ขึ้นมา โดยเฉพาะอุปกรณ์ในการเลี้ยงสุกรจึงทำให้การเลี้ยงสุกรประหยัดแรงงานขึ้นมา เกษตรกร 1 คน สามารถทำการเลี้ยงสุกรได้กว่า 200 ตัว หรือเลี้ยงสุกรได้หลายร้อยตัว
  8. สุกรเป็นสัตว์ที่เหมาะสมจะทำการเลี้ยงเพื่อการค้า เพราะใช้ระยะเวลาในการผสมพันธุ์และอุ้มท้องน้อย สุกรขุนอายุเพียง 6 เดือน ก็เจริญเติบโตพอที่จะส่งขายในตลาดได้
  9. มูลของสุกรใช้เป็นปุ๋ยที่มีประโยชน์ต่อการเพาะปลูก เกษตรกรสามารถเลี้ยงเพื่อเป็นรายได้เสริมของครอบครัวได้
  10. การเลี้ยงสุกรใช้พื้นที่ในการเลี้ยงน้อย สามารถเพิ่มจำนวนตัวในการเลี้ยงให้มากขึ้นได้ ซึ่งสัตว์เลี้ยงบางชนิด เช่น โค กระบือ ไม่สามารถขยายจำนวนตัวในการเลี้ยงได้มาก ทั้งนี้เพราะมีข้อจำกัดอื่น เช่น ต้องใช้เนื้อที่ปลูกหญ้าเพื่อเป็นอาหารเป็นจำนวนมาก เป็นต้น
- สุวิทย์ เทียรทอง (2530 : 80 – 87) ได้กล่าวถึง สุกรขุนหรือสุกรเนื้อเป็นสุกรที่เราเลี้ยงเพื่อส่งจำหน่ายสู่ตลาด เพื่อทำการชำแหละไปยังผู้บริโภคต่อไป การเลี้ยงสุกรขุนนั้นเราจะใช้สุกรที่หย่านมแล้ว โดยปกติจะมีน้ำหนักราว 14 กิโลกรัม เลี้ยงไปจนได้น้ำหนักระหว่าง 90 – 100 กิโลกรัม จึงจำหน่ายได้ การเลี้ยงสุกรขุนมีวิธีการเริ่มต้นเลี้ยงได้ 2 วิธี คือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. ใช้ลูกสุกรที่ผลิตได้ในฟาร์มของตนเองมาเลี้ยง วิธีการนี้มีข้อดี คือเราสามารถคัดพันธุ์สุกรที่มีคุณสมบัติดีได้ตามที่เราต้องการ อีกทั้งไม่เป็นการเสี่ยงในการนำโรคจากฟาร์มอื่นสู่ฟาร์มของเราเพราะเราได้จัดการควบคุมและทำวัคซีนอย่างใกล้ชิด อีกทั้งไม่ต้องลงทุนซื้อสุกรทำให้ประหยัดค่าใช้จ่าย

2. ซื้อลูกสุกรที่หย่านมแล้วจากฟาร์มอื่นมาเลี้ยง วิธีนี้มีข้อดีคือไม่ต้องลงทุนเลี้ยงพ่อและแม่สุกร อีกทั้งเป็นการประหยัดเวลาในการเลี้ยงลูกสุกร วิธีนี้อาจมีข้อเสียอยู่ที่เราไม่สามารถคัดพันธุ์สุกรที่มีคุณสมบัติดีตามที่เรารต้องการ และไม่อาจทราบประวัติลูกสุกรที่เราเลี้ยงนั้นเคยป่วยเป็นโรคอะไรมาบ้างและในกรณีที่ลูกสุกรมีราคาแพง จะทำให้ผู้เลี้ยงต้องลงทุนสูงกว่าปกติ

การเลี้ยงสุกรขุนเราแบ่งวิธีการเลี้ยงออกเป็น 2 แบบดังนี้คือ

1. การเลี้ยงสุกรขุนในทุ่งหญ้า จะช่วยลดต้นทุนการผลิตลงได้มาก แต่ไม่เหมาะกับประเทศไทยมากนัก เนื่องจากอากาศของประเทศไทยค่อนข้างร้อน การเลี้ยงสุกรในทุ่งหญ้านั้น หากต้องการให้ได้ผลดีแล้ว จำเป็นต้องปลูกพืชที่เป็นอาหารของสุกรได้ดี เช่น หญ้าขน หญ้าเนเปียร์ มันเทศ ข้าวโพด ซึ่งจะช่วยให้ประหยัดค่าอาหารและจากการศึกษาพบว่าสุกรขุนที่เลี้ยง ได้มีการออกกำลังกาย ไร่ใดก็ตามการเลี้ยงสุกรในทุ่งหญ้าควรจะได้ทำเป็นแปลงหมุนเวียน เพื่อให้หญ้าและพืชผลได้มีโอกาสเจริญเติบโตได้ทันเพียงพอต่อการบริโภคของสุกร

โดยทั่วไปแล้วจะมีการแบ่งพื้นที่ออกเป็นแปลง มีขนาดแปลงละ 1 ไร่ และปล่อยสุกรลงไปเลี้ยงประมาณแปลงละ 25 ตัว สำหรับอุปกรณ์ที่มีในแปลงหญ้าคือ เฟิงกันแดดชนิดเคลื่อนที่ได้ มีขนาด 3 คูณ 5 เมตร รางอาหารกล (self feeder) หรือรางอาหารเดี่ยว (individual feeder) สำหรับอาหารที่ใช้เลี้ยงสุกรขุนนั้น ควรเป็นอาหารสูตรเดียวกับที่ใช้เลี้ยงสุกรแบบขังคอก เพียงแต่ว่าลดปริมาณอาหารให้น้อยลงกว่าปริมาณอาหารที่ใช้เลี้ยงสุกรแบบขังคอก

2. การเลี้ยงสุกรขุนแบบขังคอก วิธีนี้เป็นวิธีที่เหมาะสมสำหรับการเลี้ยงในประเทศไทยทั้งนี้เนื่องจากประเทศไทยมีอากาศร้อนจัด และเป็นการสงวนเนื้อที่สำหรับใช้ทำการเกษตรประเภทอื่น การเลี้ยงสุกรแบบขังคอกนี้จำเป็นจะต้องลงทุนในการปลูกสร้างโรงเรือนสูง และจะต้องมีความชำนาญในการจัดการฟาร์มและฉลาดในการเลือกตัดสินใจลงทุน อันจะเป็นผลทำให้ต้นทุนการผลิตต่ำ ยิ่งกว่านั้นการเลี้ยงสุกรแบบขังคอกจะมีปัญหาในเรื่องเกี่ยวกับโรคพยาธิ ซึ่งผู้เลี้ยงจะต้องดูแลและเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดยิ่งกว่าการเลี้ยงแบบปล่อยทุ่งหญ้า

การเลี้ยงสุกรแบบขังคอกนี้ เราสามารถแบ่งแยกการขังคอกออกได้ดังนี้คือ

1. การเลี้ยงแบบขังรวม โดยใช้น้ำหนักของสุกรเป็นหลัก เราจะแบ่งกลุ่มของสุกรตามขนาด โดยให้สุกรที่มีขนาดใกล้เคียงหรือใกล้เคียงกันใส่ในคอกเดียวกัน จำนวนสุกรที่ใส่ในคอกนี้ขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อยู่กับความต้องการเนื้อที่ของสุกรแต่ละตัว ส่วนการจัดการอาหารอาจทำเป็นรางอาหารรวมหรือ รางอาหารเฉพาะตัว ซึ่งมีขนาดกว้าง $1\frac{1}{2}$ - 2 ฟุต ต่อตัว

2. การเลี้ยงแบบเป็นของเฉพาะตัว วิธีนี้ผู้เลี้ยงจะต้องลงทุนสูง นิยมทำกันในฟาร์มทดลอง ของทางราชการ และสถาบันการศึกษาเกษตร

ข้อควรปฏิบัติและการระมัดระวังในขณะเลี้ยงสุกรขุน

การเลี้ยงสุกรขุนไม่ใช่เป็นของยาก แต่ในขณะเดียวกันก็ไม่ควรปล่อยปละละเลยการที่เรา ไม่ควบคุมดูแลการเลี้ยงอย่างใกล้ชิดย่อมจะทำให้ต้นทุนในการผลิตสูง เป็นผลที่ทำให้ผู้เลี้ยงได้กำไร น้อยหรือขาดทุนได้ ดังนั้นผู้เลี้ยงจึงจำเป็นที่จะต้องมีการปฏิบัติ และมีการระมัดระวังในขณะเลี้ยงสุกร ขุนดังนี้

1. การให้อาหาร อาหารนับว่าเป็นเรื่องยิ่งใหญ่มาสำหรับการเลี้ยงสุกรขุน เนื่องจากต้นทุนในการผลิตสุกรขุนนั้น ค่าใช้จ่ายประมาณ 60-70% จะเป็นค่าอาหาร
2. จะต้องพยายามจัดให้มีน้ำสะอาดในคอกสุกรขุน โดยผู้เลี้ยงจะต้องหมั่นเปลี่ยนน้ำบ่อยๆ หรือระวังไม่ให้สุกรไปจู่จาระหรือปีสสาวะในอ่างน้ำ วิธีให้น้ำแก่สุกรที่ดีที่สุดคือการใช้เครื่องอัดโนมัติ เช่น จูบน้ำอัดโนมัติ หรือถ้วยให้น้ำอัดโนมัติ
3. จากการทดลองพบว่าสุกรขุนจะเจริญเติบโตดีที่สุด หากอุณหภูมิภายในคอกมีขนาดประมาณ 70 องศาฟาเรนไฮต์ หากอากาศร้อนเกินไป สุกรจะเจริญเติบโตช้าเพราะสุกรไม่ค่อยกินอาหาร นอกจากนี้อุณหภูมิที่ร้อนจัดจะทำให้สุกรหอบ และอ่อนแอจะทำให้เกิดโรคได้ง่าย อย่างไรก็ตามอากาศที่หนาวและมีความชื้นสูงก็อาจเป็นผลเสียต่อการเลี้ยงสุกรขุนเช่นกัน โดยเฉพาะสุกรที่จับมาเข้าคอกใหม่ๆ จะเกิดอาการหนาวสั่น นอนสุมกันอาจทำให้เกิดอาการปอดบวม และเกิดโรค จี๋ไหลได้ง่าย ดังนั้นการสร้างโรงเรือนสำหรับเลี้ยงสุกรขุนจึงต้องพยายามสร้างโรงเรือนที่ควบคุม อุณหภูมิได้ดี
4. การใช้อย่างถูกวิธีร่วมกับสุกรขุน โดยปกติแล้วในการเลี้ยงสุกรขุนนั้นเราจะพบเสมอว่า สุกรมักจะเกิดความเครียด โดยมีสาเหตุหลายประการ เช่น
  - เมื่อเราย้ายสุกรเข้าคอกใหม่
  - อากาศร้อนหรือหนาวจัด
  - ฝนตก
  - การระบายถ่ายเทอากาศไม่ดี
  - จำนวนสุกรแน่นเกินไป
  - อาหารหมด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เมื่อสุกรเกิดอาการเครียด จะทำให้สุกรเจริญเติบโตช้า หรือชะงักการกินอาหาร จำเป็นที่จะต้องให้ยาปฏิชีวนะละลายน้ำให้สุกรกินแก้อาการเครียด แต่การให้ยาปฏิชีวนะจำเป็นต้องใช้อย่างระมัดระวังและใช้ตามฉลากอย่างเคร่งครัด การใช้ยาปฏิชีวนะที่ไม่ถูกต้องอาจทำให้สุกรคือยาหรือสะสมยาและยาอาจทำลายเนื้อเยื่อได้

5. ในเรื่องความสะอาดและสุขาภิบาล คอกสุกรเป็นสิ่งจำเป็นมากความสะดวกของคอกเป็นแหล่งเกิดโรคที่ดี ดังนั้นผู้เลี้ยงจะต้องมีวิธีการรักษาและทำความสะอาดคอกอยู่เป็นประจำ

6. เมื่อเราเลี้ยงสุกรไปได้สักระยะหนึ่งเราจะพบว่าจะมีสุกรที่โตช้ากว่าตัวอื่น ผู้เลี้ยงควรจะแยกสุกรที่โตช้าออกมาเลี้ยงต่างหาก เพราะการที่มีสุกรต่างขนาดกันภายในคอก จะทำให้สุกรที่โตช้ากินอาหารไม่ทันตัวอื่น และอาจฉกฉวยกันได้

7. เมื่อก่อนผู้เลี้ยงสุกรอาจมีความเชื่อว่าการอาบน้ำให้สุกรบ่อย ๆ จะทำให้สุกรเจริญเติบโตเร็ว แต่จากการทดลองพบว่าการอาบน้ำบ่อยๆ จะมีผลเสีย 5 ประการ คือ

7.1 การที่สุกรอาบน้ำบ่อยๆ จะสร้างไขมันขึ้นเพื่อต่อต้านความหนาว ถ้าหากการซื้อสุกรคำนึงถึงคุณภาพของซากแล้ว จะทำให้สุกรขายไม่ได้ราคา

7.2 สุกรที่อาบน้ำบ่อยๆ จะเจ็บป่วยได้ง่าย เช่น ปอดบวม ไอ หรือเป็นไข

7.3 ทำให้สิ้นเปลืองอาหาร เพราะสุกรที่ถูกความเย็นจะเสียพลังงานความร้อน สุกรก็จะต้องกินอาหารเพื่อชดเชยพลังงานที่สูญเสียไป

7.4 ทำให้สิ้นเปลืองแรงงาน โดยใช่เหตุ

7.5 ทำให้พื้นคอกเปียกแฉะอยู่ตลอดเวลา อันเป็นสาเหตุทำให้เกิดโรคได้ง่าย

ดังนั้นผู้เลี้ยงสุกรจึงไม่ควรอาบน้ำสุกรขุน ควรใช้วิธีเลี้ยงคือตัดหรือเก็บเอามูลสุกรไปทิ้งแทน

8. หมั่นตรวจดูสุขภาพของสุกรอย่างใกล้ชิด สุกรที่มีสุขภาพไม่ดีจะมีผิวหนัง เหงือก และเยื่อตาซีด สุกรที่สมบูรณ์จะมีผิวหนังสีชมพูเข้ม แสดงถึงสุขภาพที่ดีของสุกร

2.3 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ได้มีผู้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อการยอมรับเทคโนโลยีในเรื่องต่างๆ จำแนกได้ดังนี้

ระดับการศึกษา มีผลจากการรายงานหลายงานทดลองที่ระบุว่าระดับการศึกษาสัมพันธ์กับการยอมรับเทคโนโลยี เช่น อรุณ ยังอยู่ที่ (2531 : 81) ได้ทำการศึกษาเรื่องการยอมรับนวัตกรรมการเลี้ยงโคนม และจากการศึกษา พบว่า การศึกษามีความสัมพันธ์กับการยอมรับนวัตกรรมการเลี้ยงโคนม สำหรับบุญเกิด บุตตะ (2524 : 16 – 23) ได้ทำการวิจัยเรื่องลักษณะที่มีความสัมพันธ์กับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การยอมรับเทคโนโลยีการเกษตรในประเทศไทย พบว่า ปัจจัยอันหนึ่งที่มีอิทธิพลทำให้เกษตรกรยอมรับการเปลี่ยนแปลงพืชใหม่ คือ ระดับการศึกษาและในขณะเดียวกัน พงศ์ศักดิ์ อังกสิทธิ์ (2526 : 109) ได้ศึกษาถึงปัจจัยบางประการที่มีผลต่อการยอมรับสิ่งปฏิบัติใหม่ๆ ในการดำเนินการเกษตรที่สูงของชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ระดับการศึกษาของเกษตรกรชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง ไม่มีความแตกต่างกันในการยอมรับสิ่งปฏิบัติใหม่ๆ

ประสพการณ์ ไพบูลย์ สุทธสุภา และคณะ (2527 : 109) ได้ศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจสนใจสนทนการปลูกกาแฟบนที่สูง พบว่า ประสพการณ์เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการปลูกกาแฟบนที่สูง

รายได้ จากการศึกษาของ ทนุ ชื่นฟูวุฒิ (2531 : 121) ได้ศึกษาการยอมรับเทคโนโลยี การปลูกถั่วเหลืองหลังการทำนาของเกษตรกรบ้านแม่ใจ และบ้านบอหม้อ อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า รายได้ของเกษตรกรไม่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับเทคโนโลยีการปลูกถั่วเหลืองหลังทำนา และอรุณ ยังอยู่ดี (2531 : 81) ได้ศึกษาเรื่องการยอมรับนวัตกรรมการเลี้ยงโคนมของเกษตรกรอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี พบว่า รายได้มีผลต่อการยอมรับนวัตกรรมการเลี้ยงโคนม ซึ่งขัดแย้งกับ เกษม อุปราสิทธิ์ (2537 : 104) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการปลูกเสาวรสของเกษตรกรในพื้นที่อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า รายได้นอกภาคเกษตรและในภาคเกษตรของเกษตรกรไม่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับคำแนะนำการปลูกเสาวรสดังกล่าว รายได้ของเกษตรกรจะมีความแตกต่างกันมากก็ตาม แต่ก็ไม่ทำให้การยอมรับคำแนะนำการปลูกเสาวรสดแตกต่างกัน

ขนาดฟาร์ม จากการศึกษาของ จันทวรรณ ชมวัน (2535 : 215) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการส่งเสริม การเลี้ยงโคเนื้อ ในพื้นที่อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งพบว่าจำนวนโคที่เลี้ยงไม่มีผลต่อความสำเร็จในการส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อ ส่วน สมภพ เพชรรัตน์ (2523 : 116) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับ-ไม่ยอมรับเทคโนโลยีการเกษตรของเกษตรกรในโครงการปฏิบัติการพัฒนาสังคม อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง พบว่า ขนาดพื้นที่ทำการเกษตร มีความสำคัญอย่างมีนัยสำคัญกับการยอมรับเทคโนโลยีการเกษตรของเกษตรกร

โอกาสการได้รับคำแนะนำ จากการศึกษาของ ไพบูลย์ สุทธสุภา (2525 : 215) พบว่า การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ที่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับวิทยาการแผนใหม่ของเกษตรกรในจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งขัดแย้งกับ จันทวรรณ ชมวัน (2535 : 56) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อในพื้นที่อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา พบว่า การติดต่อเจ้าหน้าที่ไม่มีความสัมพันธ์ต่อความสำเร็จในการส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จะเห็นได้ว่าปัจจัยต่างๆ ที่กล่าวมาคือปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับเทคโนโลยีนั้นมีการศึกษา ประสพการณ์ รายได้ ขนาดของฟาร์มและโอกาสในการได้รับคำแนะนำ ปัจจัยต่างๆเหล่านี้จะได้นำมาเป็นกรอบแนวคิดในการดำเนินการวิจัยและกำหนดวัตถุประสงค์ ของงานวิจัยครั้งนี้ซึ่งวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงลักษณะส่วนบุคคลเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระ ในเขตภาคตะวันออกเฉียงของประเทศไทย เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคมของเกษตรกรในการยอมรับเทคโนโลยีการเลี้ยงสุกรขุน ปัญหา ตลอดจนข้อเสนอแนะ และอุปสรรคบางประการ ในการเลี้ยงสุกรขุนของผู้เลี้ยงประเภทอิสระในเขตภาคตะวันออกเฉียงของประเทศไทย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

วิธีการดำเนินงาน

การวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา เพื่อศึกษาการยอมรับเทคโนโลยีด้านการจัดการของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามหัวข้อต่อไปนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 การทดสอบแบบสอบถาม
- 3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ เกษตรกรผู้ที่เป็นเจ้าของกิจการฟาร์มสุกรขุนอิสระ จากเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2542 จำนวนทั้งสิ้น 750 คน*

ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูล โดยการจัดส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ ซึ่งได้รับแบบสอบถามกลับคืนจำนวนทั้งสิ้น 611 ชุด แยกเป็นแบบสอบถามที่เป็นเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระจำนวน 49 ชุด

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม ที่สร้างขึ้นเพื่อนำไปสอบถามกับเกษตรกร เพื่อจะได้เก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆ มีลักษณะเป็นคำถามแบบเปิด (Open-ended question) และ คำถามแบบปิด (Close-ended question) และโดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม ของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุน

---

* กองแผนงาน กรมปศุสัตว์ (2542)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการยอมรับเทคโนโลยีด้านการจัดการของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระ มีลักษณะคำถามเป็นคำถามปลายปิด (Close-ended question) มีคำถามทั้งหมด 10 ข้อ ในแต่ละข้อมี 4 ตัวเลือก โดยการให้คะแนนการวัดระดับการยอมรับเทคโนโลยีด้านการจัดการสุกรขุน โดยแบ่งคะแนนตามลักษณะการปฏิบัติของเกษตรกรดังนี้

ลักษณะการปฏิบัติของเกษตรกร	ระดับคะแนน
(1) ปฏิบัติในระดับดีมาก	4
(2) ปฏิบัติในระดับปานกลาง	3
(3) ปฏิบัติในระดับพอใช้	2
(4) ปฏิบัติน้อย	1

นำคะแนนการยอมรับเทคโนโลยีด้านการจัดการของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระทั้ง 49 คน มาหาค่าเฉลี่ยเป็นรายข้อ จากนั้นนำค่าคะแนนเฉลี่ยที่ได้มาปรับเป็นระดับค่าคะแนนของการยอมรับเทคโนโลยีด้านการจัดการได้ดังนี้

คะแนน 3.28 - 4.00	คะแนน มีการยอมรับเทคโนโลยีในระดับสูง
คะแนน 2.52 - 3.27	คะแนน มีการยอมรับเทคโนโลยีในระดับปานกลาง
คะแนน 1.76 - 2.51	คะแนน มีการยอมรับเทคโนโลยีในระดับพอใช้
คะแนน 1.00 - 1.75	คะแนน มีการยอมรับเทคโนโลยีในระดับน้อย

คะแนนที่ได้จะนำมาแปลค่า เพื่อพิจารณาคะแนนการยอมรับเทคโนโลยีของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระ โดยใช้สูตร (ชุกรี วงศ์รัตน์, 2537 : 29)

$$\begin{aligned} \text{อันตรภาคชั้น (Class Interval)} &= \text{Range} / k \\ &= (X_{\max} - X_{\min}) / k \\ \text{เมื่อ Range} &= \text{พิสัย} \\ X_{\max} &= \text{คะแนนสูงสุด} \\ X_{\min} &= \text{คะแนนต่ำสุด} \\ k &= \text{จำนวนชั้น} \end{aligned}$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในการวิจัยครั้งนี้ การยอมรับเทคโนโลยีด้านการจัดการของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระ ได้กำหนด

คะแนนสูงสุด	=	4	คะแนน
คะแนนต่ำสุด	=	1	คะแนน
จำนวนชั้น	=	4	ชั้น

$$\text{แทนค่าสูตรในอันตรภาคชั้น} = (4 - 1) / 4 = 0.75$$

นำคะแนนการยอมรับเทคโนโลยีด้านการจัดการของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระรวมทั้งสิ้น 40 คะแนน มาปรับระดับค่าคะแนนการยอมรับเทคโนโลยีด้านการจัดการของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ระดับได้ดังนี้

คะแนน 32.53 – 40.00	คะแนน	มีการยอมรับเทคโนโลยีในระดับสูง
คะแนน 25.02 – 32.52	คะแนน	มีการยอมรับเทคโนโลยีในระดับปานกลาง
คะแนน 17.51 - 25.01	คะแนน	มีการยอมรับเทคโนโลยีในระดับพอใช้
คะแนน 10.00 - 17.50	คะแนน	มีการยอมรับเทคโนโลยีในระดับน้อย

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคตลอดจนข้อเสนอแนะบางประการด้านการจัดการของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระ โดยเป็นคำถามเปิด (Open-ended question)

3.3 การทดสอบแบบสอบถาม

ก่อนที่จะนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลจริง ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทดสอบเพื่อความถูกต้องและความเที่ยงตรงของเนื้อหาในแบบสอบถาม (Content Validity) โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิเป็นผู้ช่วยในการตรวจสอบ และได้นำแบบสอบถาม ไปทดลองใช้ (Try Out) กับเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระในจังหวัดนครปฐม ซึ่งมีลักษณะพื้นฐานทางด้านเศรษฐกิจ และสังคม ใกล้เคียงกับประชากรที่ใช้ในการศึกษา จำนวน 20 ราย แล้วหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม

โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2538 : 200)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum S^2_i}{S^2_t} \right]$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เมื่อ	α	=	แทนค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
	$S^2 i$	=	แทนคะแนน ความแปรปรวนแต่ละข้อ
	$S^2 t$	=	แทนคะแนนความแปรปรวนของเครื่องมือทั้งฉบับ
	n	=	แทนจำนวนข้อของเครื่องมือวัด

แทนค่าในสูตร ได้คุณภาพของแบบทดสอบทั้งฉบับ = 0.2760

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำหนังสือจากงานธุรการ ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นผู้รับรองการทำการวิจัย แล้วส่งถึงเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการกรอกแบบสอบถามและส่งแบบสอบถามกลับตามเวลาที่กำหนด (ระหว่าง วันที่ 15 มกราคม 2544 ถึงวันที่ 25 มกราคม พ.ศ. 2544) ซึ่งผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยัง เกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ทางไปรษณีย์ จำนวน 750 ชุด เท่ากับจำนวนเกษตรกรที่มีรายชื่อและที่อยู่ ตามข้อมูลของกองแผนงาน กรมปศุสัตว์ ซึ่งได้รับแบบสอบถามคืนจำนวน 611 ชุด คิดเป็นจำนวนร้อยละ 81.46

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows วิเคราะห์ข้อมูลประกอบไปด้วยสถิติดังนี้

ใช้ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าคะแนนเฉลี่ย (mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่ออธิบายเชิงพรรณนาข้อมูลด้านลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม ได้แก่ อายุ เพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการเลี้ยงสุกรขุน รายได้รวมของเกษตรกรทั้งปี จำนวนสุกรขุนภายในฟาร์ม โอกาสในการได้รับคำแนะนำจากนักวิชาการทางด้านการเลี้ยงสุกรขุน และการยอมรับเทคโนโลยีด้านการจัดการของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย

บทที่ 4

ผลการวิจัยและวิจารณ์

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพพื้นฐานบางประการของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระในเขตภาคตะวันออกเฉียงของประเทศไทย เพื่อศึกษาการยอมรับเทคโนโลยีด้านการจัดการของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระในเขตภาคตะวันออกเฉียงของประเทศไทย และเพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคด้านการจัดการของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระในเขตภาคตะวันออกเฉียงของประเทศไทยซึ่งได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

4.1 ข้อมูลสภาพพื้นฐานทางลักษณะส่วนบุคคลของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระ

ตารางที่ 4.1 แสดงเพศของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระ ในเขตภาคตะวันออกเฉียงของประเทศไทย

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
ชาย	43	87.76
หญิง	6	12.24
รวม	49	100.00

จากตารางที่ 4.1 แสดงเพศของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระ ในเขตภาคตะวันออกเฉียงของประเทศไทยทั้งหมดจำนวน 49 คน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 87.76) รองลงมาเป็นเพศหญิง (ร้อยละ 12.24) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.2 แสดงอายุของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย

อายุ (ปี)	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
20 – 30	4	8.20
31 – 40	10	20.41
41 – 50	15	30.54
51 – 60	11	22.45
61 – 70	5	10.20
71 – 80	4	8.20
รวม	49	100.00

อายุต่ำสุด 28 ปี

อายุเฉลี่ย 48.42 ปี

อายุสูงสุด 72 ปี

ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 12.85

จากตารางที่ 4.2 แสดงอายุของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย พบว่า เกษตรกรมีอายุเฉลี่ย 48.42 ปี มีอายุน้อยที่สุด 28 ปี อายุมากที่สุด 72 ปี ซึ่งเกษตรกรมีอายุอยู่ในกลุ่มอายุระหว่าง 41-50 ปี (ร้อยละ 30.54) รองลงมา คือ อายุระหว่าง 51-60 ปี (ร้อยละ 22.45) และมีช่วงอายุน้อยที่สุด อยู่ระหว่าง 20-30 ปี และ 71-80 ปี (ร้อยละ 8.20 เท่ากัน)

ตารางที่ 4.3 แสดงระดับการศึกษาของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระใน เขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
ระดับประถมศึกษา	9	18.37
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	22	44.90
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	10	20.41
ระดับปริญญาตรี	7	14.29
ระดับปริญญาโท	0	0.00
ระดับปริญญาเอก	1	2.04
รวม	49	100.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.3 แสดงระดับการศึกษาของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระในเขตภาคตะวันออกของประเทศไทย พบว่า ส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ร้อยละ 44.90) รองลงมา มีการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ร้อยละ 20.41) และมีการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 18.37)

ตารางที่ 4.4 แสดงประสบการณ์ในการเลี้ยงสุกรขุนของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระในเขตภาคตะวันออกของประเทศไทย

ประสบการณ์ (ปี)	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
1-9	23	46.90
10-19	12	24.49
20-29	8	16.33
30-39	4	8.20
40-49	2	4.08
รวม	49	100.00
ประสบการณ์ต่ำสุด 1 ปี	ประสบการณ์เฉลี่ย 13.85 ปี	
ประสบการณ์สูงสุด 49 ปี	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 11.43	

จากตารางที่ 4.4 แสดงประสบการณ์จากการเลี้ยงสุกรขุนของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระใน เขตภาคตะวันออกของประเทศไทย พบว่า เกษตรกรมีประสบการณ์เฉลี่ย 13.85 ปี มีประสบการณ์ต่ำสุด 1 ปี สูงสุด 49 ปี ซึ่งส่วนใหญ่ มีประสบการณ์ในการเลี้ยงสุกรขุนระหว่าง 1-9 ปี (ร้อยละ 46.90) รองลงมา มีประสบการณ์เลี้ยงสุกรขุน ที่ 10-19 ปี (ร้อยละ 24.49) และมีประสบการณ์ในการเลี้ยงสุกรขุนระหว่าง 20-29 ปี (ร้อยละ 16.33)

ตารางที่ 4.5 แสดงจำนวนสุกรขุนภายในฟาร์มของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย

จำนวนสุกรขุน (ตัว)	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
น้อยกว่า 100	40	81.64
101-200	2	4.08
201-300	0	0.00
301-400	1	2.04
มากกว่า 400	6	12.24
รวม	49	100.00

จำนวนสุกรขุนต่ำสุด 10 ตัว   จำนวนสุกรขุนเฉลี่ย 121.59 ตัว
 จำนวนสุกรขุนสูงสุด 600 ตัว   ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 154.52

จากตารางที่ 4.5 แสดงจำนวนสุกรขุนภายในฟาร์มของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย พบว่า เกษตรกรมีจำนวนสุกรขุนภายในฟาร์มเฉลี่ย 121.59 ตัว มีจำนวนสุกรขุนภายในฟาร์มต่ำสุด 10 ตัว สูงสุด 600 ตัว ซึ่งเกษตรกรส่วนใหญ่มีจำนวนสุกรขุนภายในฟาร์มน้อยกว่า 100 ตัว (ร้อยละ 81.64) รองลงมา คือ มีจำนวนสุกรขุนมากกว่า 400 ตัว (ร้อยละ 12.24) และมีจำนวนสุกรขุนระหว่าง 101-200 ตัว (ร้อยละ 4.08)

ตารางที่ 4.6 แสดงโอกาสในการได้รับคำแนะนำทางวิชาการด้านการจัดการของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย

โอกาสในการได้รับคำแนะนำ (ครั้ง)	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
0	38	77.55
1	8	16.33
2	2	4.08
3	0	0.00
4	1	2.04
รวม	49	100.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.6 แสดงโอกาสในการได้รับคำแนะนำจากนักวิชาการทางด้านการจัดการของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่ได้รับคำแนะนำจากนักวิชาการ (ร้อยละ 77.55) รองลงมาได้รับคำแนะนำ 1 ครั้ง (ร้อยละ 16.33) ได้รับคำแนะนำ 2 ครั้ง (ร้อยละ 4.08) และ ได้รับคำแนะนำ 4 ครั้ง (ร้อยละ 2.04)

ตารางที่ 4.7 แสดงรายได้จากฟาร์มในปี พ.ศ. 2542 โดยไม่หักค่าใช้จ่ายของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย

รายได้ (บาท)	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
น้อยกว่า 80,000	16	32.62
80,001-160,000	9	18.37
160,001-240,000	3	6.10
240,001-320,000	5	10.20
320,001-400,000	4	8.20
มากกว่า 400,000	12	24.49
รวม	49	100.00

รายได้ต่ำสุด 30,000 บาท	รายได้เฉลี่ย 529,642.85 บาท
รายได้สูงสุด 3,864,000 บาท	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 976,138

จากตารางที่ 4.7 แสดงรายได้จากฟาร์มในปี พ.ศ. 2542 โดยไม่หักค่าใช้จ่ายของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย พบว่า เกษตรกรมีรายได้เฉลี่ย 529,642.85 บาท มีรายได้ต่ำสุด 30,000 บาท รายได้สูงสุด 3,864,000 บาท มีรายได้ น้อยกว่า 80,000 บาท มากที่สุด (ร้อยละ 32.62) รองลงมา มีรายได้มากกว่า 400,000 บาท (ร้อยละ 24.49) และมีรายได้อยู่ในช่วง 80,001-160,000 บาท (ร้อยละ 18.37)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.8 แสดงวิธีการขายสุกรขุนในฟาร์มของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย

วิธีการขายสุกรขุน	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
ขายถึงผู้บริโภคโดยตรง	8	16.33
ขายผ่านพ่อค้า-แม่ค้าในตลาดหรือสหกรณ์	12	24.49
ขายผ่านพ่อค้าคนกลางหรือบริษัท	29	59.18
รวม	49	100.00

จากตารางที่ 4.8 แสดงวิธีการขายสุกรขุนในฟาร์มของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย พบว่า เกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนเกินกว่าครึ่งขายสุกรขุนโดยขายผ่านพ่อค้าคนกลางหรือบริษัท (ร้อยละ 59.18) ขายสุกรขุนผ่านพ่อค้า-แม่ค้าในตลาดหรือสหกรณ์ (ร้อยละ 24.49) และขายสุกรขุนถึงผู้บริโภคโดยตรง (ร้อยละ 16.33)

4.2 การยอมรับเทคโนโลยีด้านการจัดการของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย

การยอมรับเทคโนโลยีด้านการจัดการของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ระดับค่าการยอมรับเทคโนโลยีด้านการจัดการเป็นรายชื่อ ซึ่งแสดงเป็น ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อพิจารณาระดับค่าการยอมรับเทคโนโลยีด้านการจัดการของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.9 แสดงระดับค่าการยอมรับเทคโนโลยีด้านการจัดการของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระ
ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)	ค่าคะแนนเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน
1. การปฏิบัติในการทำความสะอาดรางน้ำ				
อาหาร				
- ทำความสะอาดทุกวัน	18	36.73		
- ทำความสะอาดเกือบทุกวัน	9	18.37		
- นานๆทำความสะอาดครั้ง	11	22.45		
- ไม่มีการทำความสะอาดจนกว่าจะหมด ชุดการเลี้ยง	11	22.45	2.69	1.19
(ยอมรับปานกลาง)				
2. การจัดการอาหารให้สุกร				
- จัดตามปริมาณความต้องการของสุกร	34	69.40		
- จัดให้กินเต็มที่โดยไม่จำกัดปริมาณ	12	24.50		
- จัดให้กินแบบให้ขาดเล็กน้อย	3	6.10		
- ไม่มีการคำนึงถึงเรื่องนี้	0	0.00	3.63	0.59
(ยอมรับสูง)				
3. การทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายภายในฟาร์ม				
- ทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายแต่ไม่สามารถ สรุปผลกำไร-ขาดทุนประจำเดือนได้	8	16.33		
- ทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายและผลกำไร- ขาดทุนประจำเดือน	13	26.53		
- มีการทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายเป็นบาง ครั้ง	6	12.24		
- ไม่มีการทำเลย	22	44.90	2.20	1.27
(ยอมรับพอใช้)				

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (คน) N = 49	ร้อยละ (%)	ค่าคะแนนเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน
4. การจัดการในกรณีสุกรเป็นอัมพาต ทองแดง (ใส่เล็อน)				
- ปล่อยไว้จนโตค่อยดำเนินการขายโดย การหักราคา	9	18.37		
- ตามนักวิชาการมาช่วยแก้ปัญหา	17	34.69		
- คิดถึงตั้งแต่ยังเล็ก	6	12.25		
- ดำเนินการผ่าตัดแก้ไขด้วยตนเอง	17	34.69	2.86	1.09
			(ยอมรับปานกลาง)	
5. การพักเล้าหลังการจับสุกรจำหน่ายแล้ว				
- 3 วัน	4	8.20		
- 7 วัน	21	42.80		
- 15 วัน	20	40.80		
- ไม่มีการพักเลย	4	8.20	3.16	0.89
			(ยอมรับปานกลาง)	
6. วิธีการให้น้ำสุกร				
- จูบน้ำอัดโนมิตี	48	97.96		
- รางน้ำแบบไหลผ่านตลอด	0	0.00		
- รางน้ำแบบธรรมดา	1	2.04		
- ถ้วยให้น้ำอัดโนมิตี	0	0.00	3.94	0.42
			(ยอมรับสูง)	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ	ค่าเบี่ยงเบน	
	(คน)	ละ	ค่าคะแนนเฉลี่ย	เบนมาตรฐาน
	N = 49	(%)		
7. การจัดการเกี่ยวกับกลิ่นของมูลสุกร				
- ใช้น้ำล้างทำความสะอาดบ่อยๆ	17	34.69		
- กวาดมูลทิ้งทุกวัน	18	36.70		
- ใช้ EM หรือจุลินทรีย์ในการกำจัดกลิ่น	10	20.41		
- ปล่อยให้กลิ่นหายเองตามธรรมชาติ	4	8.20	2.67	0.89
(ยอมรับปานกลาง)				
8. การจัดการน้ำเสียภายในฟาร์ม				
- สร้างบ่อไบโอแก๊ส	3	6.10		
- ปล่อยลงบ่อที่สร้างไว้	22	44.90		
- สร้างบ่อบำบัดน้ำเสีย	11	22.45		
- ปล่อยทิ้งหลังฟาร์ม	13	26.53	2.04	0.86
(ยอมรับพอใช้)				
9. การใช้สเปรย์น้ำและพดลมในการลดความร้อน				
- ใช้พดลมอย่างเดียว	5	10.20		
- ใช้สเปรย์น้ำอย่างเดียว	3	6.10		
- ใช้ทั้งสเปรย์น้ำและพดลม	9	18.40		
- ไม่ใช้ทั้งสองอย่าง	32	65.30	1.75	1.18
(ยอมรับน้อย)				

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.9(ต่อ)

รายการ	จำนวน (คน) N=49	ร้อยละ (%)	ค่าคะแนนเฉลี่ย	ค่าเบี่ยง เบน มาตรฐาน
10.การควบคุมให้สุกรมีคุณภาพซากที่ดี				
- ไม่มีความรู้ในด้านนี้เลย	7	14.29		
- มีความเข้าใจในด้านนี้แต่ไม่มีการควบคุม	2	4.08		
- มีการควบคุมสุกรตั้งแต่ระยะแรกจนถึงระยะขุน	13	26.53		
- มีการควบคุมอาหารในช่วงท้าย	27	55.10	3.14	1.05 (ยอมรับปานกลาง)

จากตารางที่ 4.9 แสดงระดับค่าการยอมรับเทคโนโลยีด้านการจัดการของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย สามารถสรุปได้ดังนี้

วิธีที่เกษตรกรปฏิบัติในการทำความสะอาดรางน้ำอาหารที่มากที่สุด คือ การทำความสะอาดทุกๆวัน (ร้อยละ 36.73) รองลงมา คือ นานๆทำความสะอาดครั้งและไม่มีการทำความสะอาดจนกว่าจะหมดชุดการเลี้ยง (ร้อยละ 22.45 เท่ากัน) และ การทำความสะอาดเกือบทุกวัน (ร้อยละ 18.37) โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย 2.69 จึงสรุปได้ว่า เกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระมีการยอมรับเทคโนโลยีในระดับปานกลาง

ในการจัดการอาหารให้สุกรที่ปฏิบัติมากที่สุด คือ จัดตามปริมาณความต้องการของสุกร (ร้อยละ 69.40) รองลงมา คือ จัดให้กินเต็มที่โดยไม่จำกัดปริมาณ (ร้อยละ 24.50) ส่วนที่เกษตรกรปฏิบัติน้อยที่สุด คือ จัดให้กินแบบให้ขาดเล็กน้อย (ร้อยละ 6.10) โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.63 จึงสรุปได้ว่า เกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระมีการยอมรับเทคโนโลยีในระดับสูง

การทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายภายในฟาร์ม พบว่า ส่วนใหญ่เกษตรกรไม่ได้ทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายเลย (ร้อยละ 44.90) รองลงมา คือ มีการทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายและผลกำไร-ขาดทุนประจำเดือน (ร้อยละ 26.53) ทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายแต่ไม่สามารถสรุปผลกำไร-ขาดทุนประจำเดือนได้ (ร้อยละ 16.33) และที่ปฏิบัติน้อยที่สุด คือ มีการทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายเป็นบางครั้ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(ร้อยละ 12.24) โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย 2.20 จึงสรุปได้ว่า เกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระมีการยอมรับเทคโนโลยีในระดับพอใช้

วิธีการจัดการเกี่ยวกับกรณีที่ถูกสุกรเป็นอัมพาตของแดง (ไส้เลื่อน) พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่จะตามนักวิชาการมาช่วยแก้ปัญหาและดำเนินการผ่าตัดแก้ไขด้วยตนเอง (ร้อยละ 34.69) รองลงมา คือ ปลดปล่อยเงินโตค่อยดำเนินการขายโดยการหักราคา (ร้อยละ 18.37) และวิธีที่เกษตรกรปฏิบัติน้อยที่สุด คือ คัดทิ้งตั้งแต่ยังเล็ก (ร้อยละ 12.25) โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย 2.86 จึงสรุปได้ว่า เกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระมีการยอมรับเทคโนโลยีในระดับปานกลาง

ในการพักเล้าหลังการจับสุกรจำหน่ายแล้ว พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่จะพักเล้าไว้ 7 วัน (ร้อยละ 42.80) รองลงมาพักเล้า 15 วัน (ร้อยละ 40.80) และพักเล้านาน 3 วันกับไม่มีการพักเลย (ร้อยละ 8.20 เท่ากัน) โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.16 จึงสรุปได้ว่า เกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระมีการยอมรับเทคโนโลยีในระดับปานกลาง

วิธีการให้น้ำสุกร พบว่า ส่วนใหญ่เกษตรกรจะให้น้ำโดยวิธีการจับน้ำอัตโนมัติ (ร้อยละ 97.96) รองลงมา คือ ใช้รางน้ำธรรมดา (ร้อยละ 2.04) ตามลำดับ โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.94 จึงสรุปได้ว่า เกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระมีการยอมรับเทคโนโลยีในระดับสูง

ในการจัดการเกี่ยวกับกลิ่นของมูลสุกร พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่จะใช้วิธีการกวาดมูลทิ้งทุกวัน (ร้อยละ 36.70) รองลงมา คือ ใช้น้ำล้างทำความสะอาดบ่อยๆ (ร้อยละ 34.69) ใช้ EM หรือ จุลินทรีย์ในการกำจัดกลิ่น (ร้อยละ 20.41) และ ปลดปล่อยให้กลิ่นหายเองตามธรรมชาติ (ร้อยละ 8.20) โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย 2.67 จึงสรุปได้ว่า เกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระมีการยอมรับเทคโนโลยีในระดับปานกลาง

ในการจัดการน้ำเสียภายในฟาร์ม พบว่า ส่วนใหญ่เกษตรกรจะปล่อยลงบ่อที่สร้างไว้ (ร้อยละ 44.90) รองลงมาปล่อยทิ้งหลังฟาร์ม (ร้อยละ 26.53) สร้างบ่อบำบัดน้ำเสีย (ร้อยละ 22.45) และสร้างบ่อไบโอแก๊ส (ร้อยละ 6.10) โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย 2.04 จึงสรุปได้ว่า เกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระมีการยอมรับเทคโนโลยีในระดับพอใช้

วิธีการลดความร้อนโดยการใช้สปริงน้ำและพัดลม พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่จะไม่ได้ใช้ทั้งการสปริงน้ำและพัดลม (ร้อยละ 65.30) รองลงมา คือ ใช้ทั้งสปริงน้ำและพัดลม (ร้อยละ 18.40) ใช้พัดลมอย่างเดียว (ร้อยละ 10.20) และใช้สปริงน้ำอย่างเดียว (ร้อยละ 6.10) โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย 1.75 จึงสรุปได้ว่า เกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระมีการยอมรับเทคโนโลยีในระดับน้อย

การควบคุมให้สุกรมีคุณภาพซากที่ดี พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่จะมีการควบคุมอาหารในช่วงท้าย (ร้อยละ 55.10) รองลงมา คือ มีการควบคุมสุกรตั้งแต่ระยะแรกจนถึงระยะขุน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(ร้อยละ 26.53) ซึ่งเกษตรกรที่ไม่มีความรู้เรื่องนี้เลย (ร้อยละ 14.29) และเกษตรกรมีความเข้าใจในด้านนี้แต่ไม่มีการควบคุม (ร้อยละ 4.08) โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.14 จึงสรุปได้ว่า เกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระมีการยอมรับเทคโนโลยีในระดับปานกลาง

ส่วนที่ 2 ระดับค่าการยอมรับเทคโนโลยีด้านการจัดการของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย โดยแสดงเป็นคะแนนรวม

ตารางที่ 4.10 แสดงระดับค่าการยอมรับเทคโนโลยีด้านการจัดการของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย เป็นคะแนนรวม

ระดับการยอมรับเทคโนโลยี	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)	ค่าคะแนน เฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน
มีการยอมรับเทคโนโลยีระดับสูง (32.53-40.00 คะแนน)	11	22.45		
มีการยอมรับเทคโนโลยีระดับปานกลาง (25.02-32.52 คะแนน)	24	48.98		
มีการยอมรับเทคโนโลยีระดับพอใช้ (17.51-25.01 คะแนน)	14	28.57		
มีการยอมรับเทคโนโลยีระดับน้อย (10.00 – 17.50 คะแนน)	0	0.00		
รวม	49	100.00	28.10	4.19

(ยอมรับปานกลาง)

ตารางที่ 4.10 แสดงระดับค่าการยอมรับเทคโนโลยีด้านการจัดการของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย เป็นคะแนนรวม พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีการยอมรับเทคโนโลยีด้านการจัดการในระดับปานกลาง (ร้อยละ 48.98) รองลงมามีการยอมรับเทคโนโลยีในระดับพอใช้ (ร้อยละ 28.57) และมีการยอมรับเทคโนโลยีในระดับสูง (ร้อยละ 22.45) เมื่อพิจารณาเป็นคะแนนรวมของการยอมรับได้ค่าคะแนนเฉลี่ย 28.10 สรุปได้ว่า เกษตรกรผู้เลี้ยง

สุกรขุนอิสระในเขตภาคตะวันออกเฉียงใต้ของประเทศไทยมีการยอมรับเทคโนโลยีด้านการจัดการอยู่ในระดับปานกลาง

4.3 ปัญหาและอุปสรรคด้านการจัดการของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระในเขตภาคตะวันออกเฉียงใต้ของประเทศไทย

จากการศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคต่างๆ รวมไปถึงข้อเสนอแนะในการเลี้ยงสุกรขุนด้านการจัดการ พบว่า เกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนที่ตอบแบบสอบถามมา ระบุปัญหาและข้อเสนอแนะด้านการจัดการมีเพียง 3 ราย โดยปัญหาที่เกษตรกรระบุมา คือ

1. สภาพพื้นที่ฟาร์มไม่เหมาะสมจึงทำให้การจัดการฟาร์มเป็นไปได้อย่างลำบาก
2. พื้นที่ฟาร์มอยู่ใกล้แหล่งชุมชนทำให้เกิดปัญหาเรื่องมลภาวะ ซึ่งการแก้ไขปัญหาลำบาก
3. ในการจัดการฟาร์มไม่ได้รับความช่วยเหลือจากภาครัฐ

4.4 วิจัยผล

จากการศึกษาการยอมรับเทคโนโลยีด้านการจัดการของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระในเขตภาคตะวันออกเฉียงใต้ของประเทศไทย พบประเด็นที่น่าสนใจดังต่อไปนี้

4.4.1. ทางด้านสภาพพื้นฐานของเกษตรกร

จากการวิจัย พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 48.42 ปี มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีประสบการณ์ในการเลี้ยงสุกรขุนเฉลี่ย 13.85 ปี ซึ่งจะเห็นได้ว่าเกษตรกรที่รับผิดชอบในการดูแลกิจการฟาร์มสุกรขุนส่วนใหญ่เป็นเพศชาย และเป็นผู้ที่มีอายุเฉลี่ยค่อนข้างมาก และดำเนินกิจการเลี้ยงสุกรขุนอิสระมานาน โดยพิจารณาจากประสบการณ์ในการเลี้ยงสุกรขุน แสดงให้เห็นว่า เกษตรกรที่เลี้ยงสุกรขุนอิสระนั้น ถึงแม้เกษตรกรจะมีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นซึ่งเป็นการศึกษาในระดับที่ค่อนข้างต่ำ แต่เกษตรกรยังสามารถที่จะดำเนินกิจการและมีรายได้สูงตลอดปี ซึ่งแสดงให้เห็นว่าลักษณะพื้นฐานที่กล่าวมาข้างต้นนั้นมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้เกษตรกรที่เลี้ยงสุกรขุนอิสระนั้นสามารถดูแลกิจการมาได้จนถึงปัจจุบันซึ่งสอดคล้องกับ เทพ พงษ์พานิช (2527 : 310-311) ที่กล่าวว่า เกษตรกรสามารถเรียนรู้ รับรู้ ได้ดีก็ต่อเมื่อเขามีความปรารถนา และนำเอาความรู้นั้นไปปฏิบัติให้เกิดประโยชน์กับตัวของเกษตรกรเอง และเมื่อเกษตรกรมองเห็นคุณค่าหรือประโยชน์ในสิ่งที่ทำแล้วเกษตรกรยอมที่จะพยายามเรียนรู้ความผิดพลาดแล้วทำการแก้ไข จนมีความชำนาญและนอกจากนี้ยังมีปัจจัยอีกมากมายที่ทำให้เกษตรกรเกิดการยอมรับ มาก น้อย ช้า เร็ว แตกต่างกันไป เช่น การศึกษา อายุ เพศ ฐานะทางเศรษฐกิจ เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และโอกาสของการได้รับคำแนะนำทางด้านวิชาการในการเลี้ยงสุกรขุน จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนส่วนใหญ่ไม่ได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับการเลี้ยงสุกรขุนแต่เมื่อพิจารณาการยอมรับเทคโนโลยีของเกษตรกรด้านการจัดการพบว่า เกษตรกรมีการยอมรับเทคโนโลยีในระดับต่ำมีเพียง 1 รายการจาก 10 รายการ แสดงให้เห็นว่า โอกาสในการได้รับคำแนะนำทางด้านวิชาการไม่มีผลต่อการยอมรับเทคโนโลยีซึ่งสอดคล้องกับ รัชดา คูวินันท์ (2538 : 90) ที่ทำการศึกษถึงปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับเทคโนโลยีใหม่ทางการเกษตรของชาวนา อำเภอท่าช้าง จังหวัดสิงห์บุรี พบว่า โอกาสในการได้รับคำแนะนำไม่มีความแตกต่างกันทางการยอมรับเทคโนโลยีใหม่ทางการเกษตรของชาวนา

4.4.2 ทางด้านการยอมรับเทคโนโลยี

จากผลการศึกษา พบว่า เกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระมีการยอมรับเทคโนโลยีด้านการจัดการในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง แต่มีอยู่ 2 รายการ ที่มีการยอมรับในระดับสูงจึงเป็นที่น่าสังเกตดังต่อไปนี้คือ

การยอมรับเทคโนโลยีด้านการจัดการของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระเกี่ยวกับการจัดการอาหารให้สุกร ส่วนใหญ่เกษตรกรมีการจัดการตามปริมาณความต้องการของสุกร (ร้อยละ 69.40) โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.63 สรุปได้ว่า เกษตรกรมีการยอมรับเทคโนโลยีด้านการจัดการอาหารในระดับสูง ซึ่งสอดคล้องกับ วินัย ประลัมภ์กาญจน์ (2527 : 200) ได้กล่าวไว้ว่า ปริมาณอาหารสุกรระยะเจริญเติบโตและระยะขุนตามปกติจะเป็นการกินอาหารอย่างเต็มที่ตามความต้องการของสุกร ดังนั้นในรางอาหารจำเป็นต้องมีอาหารให้สุกรกินตลอดเวลา เหตุผลที่ให้สุกรระยะนี้ได้กินอาหารอย่างเต็มที่ตามความต้องการคือ เพื่อให้สุกรเจริญเติบโตเร็ว และเพื่อให้สามารถส่งตลาดได้เร็ว

การยอมรับเทคโนโลยีด้านการจัดการของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระเกี่ยวกับวิธีการให้น้ำสุกร ส่วนใหญ่เกษตรกรจะให้น้ำสุกรโดยวิธีการจับน้ำอัตโนมัติ (ร้อยละ 97.96) โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.94 สรุปได้ว่าเกษตรกรมีการยอมรับเทคโนโลยีด้านการจัดการในการให้น้ำสุกรในระดับสูงซึ่งสอดคล้องกับ สุวิทย์ เทียรทอง (2530 : 80-81) ได้กล่าวไว้ว่า การให้น้ำสุกรจำเป็นต้องพยายามจัดให้มีน้ำสะอาดในคอกสุกรขุน โดยผู้เลี้ยงจะต้องหมั่นเปลี่ยนน้ำบ่อยๆ หรือระวังไม่ให้สุกรไปอุจจาระหรือปัสสาวะในรางน้ำ ซึ่งวิธีให้น้ำแก่สุกรที่ดีที่สุดคือ การให้ด้วยเครื่องอัตโนมัติ เช่น จับน้ำอัตโนมัติ หรือ ถ้วยให้น้ำอัตโนมัติ เป็นต้น

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาถึงการยอมรับเทคโนโลยีด้านการจัดการของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระในเขตภาคตะวันออกเฉียงของประเทศไทยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพพื้นฐานทางด้านลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม เพื่อศึกษาการยอมรับเทคโนโลยีด้านการจัดการสุกรขุน และเพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค ในด้านการจัดการของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระในเขตภาคตะวันออกเฉียงของประเทศไทย

ประชากรที่ใช้ศึกษาครั้งนี้ เป็นเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระในเขตภาคตะวันออกเฉียงของประเทศไทย จำนวน 49 คน

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งผลการวิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้

5.1.1 ข้อมูลทางด้านลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม

การศึกษาข้อมูลด้านลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม สามารถสรุปได้ดังนี้ จากการศึกษ พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 87.76) มีอายุระหว่าง 41-50 ปี (ร้อยละ 3.60) มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ร้อยละ 44.90) มีประสบการณ์จากการเลี้ยงสุกรขุนระหว่าง 1- 9 ปี (ร้อยละ 46.93) มีการเลี้ยงสุกรขุนในแต่ละฟาร์มน้อยกว่า 100 ตัว (ร้อยละ 81.63) ส่วนใหญ่ไม่ได้รับคำแนะนำในด้านวิชาการจากนักวิชาการไม่ว่าจะเป็นแหล่งใดก็ตาม (ร้อยละ 77.55) รายได้ของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระรวมตลอดทั้งปี พ.ศ. 2542 โดยไม่หักค่าใช้จ่าย พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีรายได้น้อยกว่า 80,000 บาท (ร้อยละ 32.64) และวิธีการขายสุกรขุนในฟาร์มของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระส่วนใหญ่ ขายผ่านพ่อค้าคนกลางหรือบริษัท (ร้อยละ 59.18)

5.1.2 ข้อมูลด้านการยอมรับเทคโนโลยีด้านการจัดการของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระในเขตภาคตะวันออกเฉียงของประเทศไทย

จากการศึกษาการยอมรับเทคโนโลยีด้านการจัดการของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระ พบว่า ในภาพรวมเกษตรกรยอมรับเทคโนโลยีด้านการจัดการในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาการยอมรับเทคโนโลยีเป็นรายข้อ สามารถสรุปได้ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การยอมรับเทคโนโลยีด้านการจัดการของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระ ในระดับสูง ได้แก่
 การจัดการเกี่ยวกับการให้อาหาร พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ มีการจัดอาหารให้สุกรขุนตาม
 ปริมาณความต้องการของสุกร (ร้อยละ 69.40) จัดให้กินเต็มที่โดยไม่จำกัดปริมาณ (ร้อยละ 24.50)
 และการจัดอาหารให้กินแบบให้ขาดเล็กน้อย (ร้อยละ 6.10) โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.63
 การจัดการในเรื่องของการให้น้ำ พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ใช้วิธีการจับน้ำอัตโนมัติ
 (ร้อยละ 97.96) และใช้รางน้ำแบบธรรมดา (ร้อยละ 2.04) โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.94

**การยอมรับเทคโนโลยีด้านการจัดการของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระอยู่ในระดับปานกลาง
 ได้แก่**

การปฏิบัติในการทำความสะอาดรางน้ำอาหาร พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีการทำความสะอาด
 สะอาดทุกวัน (ร้อยละ 36.70) นานๆทำความสะอาดครั้งและไม่มีมีการทำความสะอาดจนกว่าจะ
 หมดชุดการเลี้ยง (ร้อยละ 22.45 เท่ากัน) และการทำความสะอาดเกือบทุกวัน (ร้อยละ 18.10) โดย
 มีค่าคะแนนเฉลี่ย 2.69

การจัดการในกรณีสุกรเป็นอัมพาตของแดง (ไส้เลื่อน) พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่จะตามนัก
 วิชาการมาช่วยแก้ปัญหาและจัดการดำเนินการผ่าตัดแก้ไขด้วยตนเอง (ร้อยละ 34.69 เท่ากัน)
 เกษตรกรจะปล่อยไว้จนโตค่อยดำเนินการขายโดยการหักราคา (ร้อยละ 18.40) และการคัดทิ้งตั้งแต่
 เล็ก (ร้อยละ 12.24) โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย 2.86

การพักเล้าหลังการจับสุกรจำหน่ายแล้ว พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่จะมีการพักเล้าไว้ 7 วัน
 (ร้อยละ 42.80) มีการพักเล้าไว้ 15 วัน (ร้อยละ 40.80) และพักไว้ 3 วันกับไม่มีพักเลย (ร้อยละ
 8.20 เท่ากัน) โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.16

การจัดการเกี่ยวกับกลิ่นของมูลสุกร พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่จะใช้วิธีการกวาดมูลทิ้งทุก
 วัน (ร้อยละ 36.70) เกษตรกรจะใช้น้ำล้างทำความสะอาดบ่อยๆ (ร้อยละ 34.69) การใช้ EM หรือ
 จุลินทรีย์ในการกำจัดกลิ่น (ร้อยละ 20.41) และการปล่อยให้กลิ่นหายเองตามธรรมชาติ (ร้อยละ
 8.20) โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย 2.67

ในการควบคุมให้สุกรมีคุณภาพซากที่ดี พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่จะมีการควบคุมอาหาร
 ในช่วงท้ายของการขุน (ร้อยละ 55.10) การควบคุมสุกรตั้งแต่ระยะแรกจนถึงระยะขุน (ร้อยละ
 26.53) เกษตรกรไม่มีความรู้ในเรื่องคุณภาพซากที่ดีของสุกรขุน (ร้อยละ 14.29) และเกษตรกรมี
 ความเข้าใจในด้านคุณภาพซากแต่ไม่มีการควบคุม (ร้อยละ 4.08) โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.14

การยอมรับเทคโนโลยีด้านการจัดการของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอยู่ในระดับพอใช้ ได้แก่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายภายในฟาร์ม พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีการจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายเลย (ร้อยละ 45.00) มีการทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายและสรุปผลกำไร-ขาดทุนประจำเดือน (ร้อยละ 26.53) มีการทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายเป็นบางครั้ง (ร้อยละ 12.24) และมีการทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายแต่ไม่สามารถสรุปผลกำไร-ขาดทุนประจำเดือนได้ (ร้อยละ 16.23) โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย 2.20

การจัดการน้ำเสียภายในฟาร์ม พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่จะมีการปล่อยลงบ่อที่สร้างไว้ (ร้อยละ 45.00) เกษตรกรจะทำการปล่อยทิ้งหลังฟาร์ม (ร้อยละ 26.50) เกษตรกรมีการสร้างบ่อบำบัดน้ำเสีย (ร้อยละ 22.40) และมีการสร้างบ่อไบโอแก๊ส (ร้อยละ 6.10) โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย 2.04

การยอมรับเทคโนโลยีด้านการจัดการของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอยู่ในระดับน้อย ได้แก่ การใช้สเปรย์น้ำและพัดลมในการลดความร้อน พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่จะไม่มีการใช้การสเปรย์น้ำและพัดลม (ร้อยละ 65.30) มีการใช้ทั้งการสเปรย์น้ำและพัดลม (ร้อยละ 18.40) ใช้พัดลมอย่างเดียว (ร้อยละ 10.20) และใช้สเปรย์น้ำอย่างเดียว (ร้อยละ 6.10) โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย 1.75

5.2 ข้อเสนอแนะ

5.2.1 ข้อเสนอแนะจากการศึกษาการวิจัย

จากการศึกษาพบหลายๆ ประเด็นที่น่าสนใจและให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เช่น โอกาสในการได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับการเลี้ยงสุกรขุนของเกษตรกร และเกี่ยวกับการยอมรับเทคโนโลยีในหัวข้อการใช้สเปรย์น้ำและพัดลมในการลดความร้อน ที่เกษตรกรยังมีการยอมรับเทคโนโลยีในระดับต่ำ โดยที่เกษตรกรไม่มีการใช้อุปกรณ์ทั้งสองอย่างในการลดความร้อนเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งจะส่งผลโดยตรงกับตัวของสุกรในเรื่องของการเจริญเติบโต เพราะสุกรจะมีการลดการกินอาหารหากอากาศร้อนหรืออุณหภูมิสูงเกินไป ซึ่งสอดคล้องกับ สุวิทย์ เทียรทอง (2530 : 80-87) ได้กล่าวไว้ว่า สุกรขุนจะเจริญเติบโตดีที่สุด หากอุณหภูมิภายในคอกมีขนาดประมาณ 70 องศาฟาเรนไฮด์ หากอากาศร้อนเกินไปสุกรขุนจะเจริญเติบโตช้าเพราะสุกรขุนจะไม่ค่อยกินอาหาร นอกจากนี้ อุณหภูมิที่ร้อนจัดจะทำให้สุกรหอบ และอ่อนแอซึ่งจะส่งผลให้สุกรเกิดโรคได้ง่าย ดังนั้นจึงควรที่จะนำมาพิจารณาศึกษาสาเหตุหรือนำเสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการให้ความรู้แก่เกษตรกร เพื่อให้สามารถผลิตสุกรขุนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อลดปัญหาต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นได้ต่อไป

5.2.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยว่า ขนาดของฟาร์มที่เลี้ยงสุกรขุน มีผลต่อการยอมรับเทคโนโลยีอย่างไร เพื่อนำมาปรับปรุงฟาร์มให้มีเทคโนโลยีด้านการจัดการ ต่อไป
2. ควรมีการศึกษาและเปรียบเทียบรายได้ของฟาร์มในแต่ละปีที่ผ่านมา กับเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระ ประกันราคา รับจ้างเลี้ยงกับบริษัท ว่ามีความเป็นอยู่กันอย่างไร รายได้ที่แท้จริงนั้นเป็นอย่างไร เพื่อให้ทราบถึงข้อเท็จจริงในเรื่องของรายได้ของเกษตรกรและเป็นแนวทางในการทำการวิจัยครั้งต่อไป
3. สำหรับการเก็บข้อมูลควรมีการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง เพื่อเป็นการทราบถึงปัญหาเกี่ยวกับเกษตรกร และชี้แนะวิธีการแก้ไขให้กับเกษตรกรด้วย
4. ควรมีการศึกษาถึงปัจจัยอื่นที่มีผลกระทบต่อการจัดการฟาร์มสุกร ปัญหาอุปสรรค และวิธีการแก้ปัญหของเกษตรกรด้วย เพื่อเป็นแนวทางในการทำวิจัยครั้งต่อไป

บรรณานุกรม

- เกษม อุปราสิทธิ์. 2537. ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับคำแนะนำการปลูกเสาวรสของเกษตรกรในพื้นที่อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่. เชียงใหม่ : วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 110 น.
- กองแผนงาน กรมปศุสัตว์. 2542. รายชื่อเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนในประเทศไทย. กรุงเทพฯ : กรมปศุสัตว์. (อัดสำเนา).
- จันทวรรณ ชมวัน. 2535. ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อในพื้นที่ อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา. เชียงใหม่ : วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 120 น.
- เฉลิมชนม์ เลิศมโนกุลชัย. 2538. การยอมรับเทคโนโลยีในการผลิตสุกรแม่พันธุ์ของบริษัทเครือเจริญโภคภัณฑ์ของกลุ่มเกษตรกรในจังหวัดเชียงใหม่. เชียงใหม่ : วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาส่งเสริมการเกษตร คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 117 น.
- ไชยา อัยสูงเนิน. ม.ป.ป. คู่มือสุกร. พิมพ์ครั้งที่ 3. ศูนย์ผลิตตำราเกษตรเพื่อชนบท. 134 น.
- ชูศรี วงศ์รัตน. 2537. เทคนิคการสถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพฯ : บริษัท บี เอฟ ไอ จำกัด. 29 น.
- ทนุ ชื่นฟูวุฒิ. 2531. การยอมรับเทคโนโลยีการปลูกถั่วเหลืองหลังจาการทำนาของเกษตรกรบ้านแม่ใจตำบลบ้านเป้าและบ้านบวกหม้อ ตำบลจี้เหล็ก อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่. เชียงใหม่ : วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยแม่ใจ. 121 น.
- เทพ พงษ์พานิช. 2527. การส่งเสริมการเกษตร. เชียงใหม่ : สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่ใจ. 310 น.
- ธวัชชัย งามสันติวงษ์. 2538. หลักการและวิธีใช้คอมพิวเตอร์ในทางสถิติเพื่อการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 4. สำนักพัฒนาเทคนิคการศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ. 601 น.
- ธวัชชัย สุภดิษฐ์. 2539. การยอมรับเทคโนโลยีการเลี้ยงไก่เนื้อของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เนื้อประเภทอิสระ จังหวัดเชียงใหม่ และลำพูน. เชียงใหม่ : วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาส่งเสริมการเกษตร คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 201 น.
- นिरนาม. 2542. “การเลี้ยงสุกร”. สาส์นไก่. 47 (พฤศจิกายน) : น. 36-42
- บุญเกิด บุตทะ. 2524. “ลักษณะที่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับเทคโนโลยีการเกษตรในประเทศไทย”. วารสารเศรษฐกิจเกษตร. (สิงหาคม) : น. 16-25

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม(ต่อ)

บุญเรียง ขจรศิลป์. 2539. การวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : หจก.พีเอ็น การพิมพ์. 241 น.

บุญสม วราเอกศิริ . 2529. หลักและการส่งเสริมการเกษตร. เชียงใหม่ : สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้. 159 น.

พงศ์ศักดิ์ อังกสิทธิ์. 2526. ปัจจัยบางประการที่มีผลต่อการยอมรับสิ่งปฏิบัติใหม่ๆในการดำเนินการเกษตรที่สูงของชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง จังหวัดเชียงใหม่. เชียงใหม่ : วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 109 น.

ไพบุลย์ สุทธสุภา และคณะ. 2527. ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการปลูกกาแฟบนที่สูง. เชียงใหม่ : วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 109 น.

รัชดา ตูวินันท์. 2538. การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับเทคโนโลยีใหม่ทางการเกษตรของชาวนา อำเภอท่าช้าง จังหวัดสิงห์บุรี. เชียงใหม่ : วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 109 น.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538. เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น. 200 น.

วินัย ประลมลภ์กาญจน์. 2527. อาหารและการให้อาหารสุกร. ภาควิชาสัตวศาสตร์ คณะทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่. 258 น.

สุชีพ รัตนสาร. 2537. การจัดการฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์-การผลิตสุกรเชิงอุตสาหกรรม. กรุงเทพฯ : ศูนย์วิจัยและฝึกอบรมการเลี้ยงสุกรแห่งชาติ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขต กำแพงแสน นครปฐม. 323 น.

สมภพ เพชรรัตน์. 2523. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับ-ไม่ยอมรับเทคโนโลยีการเกษตรของเกษตรกรในเขตโครงการปฏิบัติการพัฒนาสังคม อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง. กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 175 น.

สุวิทย์ เข็ยรทอง. 2330. หลักการเลี้ยงสุกร. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์. 151 น.

อุทัย คันโท. 2537. การเลี้ยงสุกรเชิงอุตสาหกรรม. กรุงเทพฯ : ศูนย์วิจัยและฝึกอบรมการเลี้ยงสุกรแห่งชาติ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน นครปฐม. 323 น.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม(ต่อ)

อรุณ ยังอยู่ดี. 2531. การยอมรับนวัตกรรมการเลี้ยงโคนมของเกษตรกร อำเภอลำดวน จังหวัด เพชรบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาภูมิศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 130 น.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำชี้แจงแบบสอบถาม

เรียน   เกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระเขตภาคตะวันออกเฉียงของประเทศไทย

เรื่อง   ขอความอนุเคราะห์ในการกรอกแบบสอบถาม

สิ่งที่ส่งมาด้วย   แบบสอบถามการยอมรับเทคโนโลยีการเลี้ยงสุกรขุน 1 ชุด (15 หน้า)

เนื่องด้วยนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์เกษตร สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร – การผลิตสัตว์ ได้จัดทำกรวิจัยเรื่อง การยอมรับเทคโนโลยีการเลี้ยงสุกรขุนของเกษตรกรผู้เลี้ยงอิสระเขตภาคตะวันออกเฉียงของประเทศไทย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของ หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร ซึ่งทางคณะผู้จัดทำวิจัยใคร่ขอความกรุณาจากท่านในการกรอกแบบสอบถามตามสภาพความเป็นจริงในฟาร์มของท่าน ซึ่งทางคณะผู้วิจัยคัดเลือกท่านในการกรอกแบบสอบถามดังกล่าว

อนึ่ง ทางคณะผู้จัดทำจะใช้ข้อมูลเพื่อกำวิจัยเท่านั้น และจะเก็บข้อมูลของท่านเป็นความลับ และใคร่ขอความกรุณาจากท่าน ส่งแบบสอบถามกลับภายในวันที่ 25 มกราคม 2544 โดยใส่ซองจดหมายที่แนบมาด้วยและไม่ต้องติดแสตมป์เพิ่มเติม จักขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่ง

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์
คณะผู้วิจัย

.....
(อาจารย์จำลอง ศรีสุวรรณ)
อาจารย์ที่ปรึกษาการวิจัย

.....
(อาจารย์ภักพงศ์ ปวงสุข)
อาจารย์ที่ปรึกษาการวิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถาม

เรื่อง

การยอมรับเทคโนโลยีด้านการจัดการของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนอิสระ
ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย

คำชี้แจง

1. กรุณาอ่านคำถามแต่ละข้ออย่างละเอียดและกรุณาตอบทุกข้อ
2. กรุณาตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง ซึ่งจะเป็นคำตอบที่ดีที่สุดและผู้วิจัยจะใช้คำตอบของท่านเป็นข้อมูลในการวิจัยเท่านั้นและจะเก็บเป็นความลับจะไม่ทำให้เกิดผลเสียหายแก่ผู้ตอบ
3. แบบสอบถามมีทั้งหมด 3 ตอน คือ
  - ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
  - ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการยอมรับเทคโนโลยีการเลี้ยงสุกรขุน
  - ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการยอมรับเทคโนโลยีการเลี้ยงสุกรขุน

ผู้จัดทำ

ที่อยู่

ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

ท่านเป็นผู้เลี้ยงสุกรขุนประเภทใด

- ( ) ผู้เลี้ยงอิสระและไม่ผูกพันกับบริษัท
 ( ) รับจ้างเลี้ยงกับบริษัท
 ( ) ประกันราคากับบริษัท
 ( ) ร่วมเลี้ยงกับบริษัท

หมายเหตุ กรุณาตอบตามสภาพความเป็นจริงที่เกิดขึ้นภายในฟาร์ม

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคม

1. เพศ ( ) ชาย ( ) หญิง
2. อายุ.....ปี
3. ระดับการศึกษา ( ) ประถม ( ) มัธยมต้น ( ) มัธยมปลาย
( ) ปริญญาตรี ( ) ปริญญาโท ( ) ปริญญาเอก
4. ประสบการณ์ในการเลี้ยงสุกรขุน.....ปี
5. จำนวนสุกรขุนภายในฟาร์ม.....ตัว
6. โอกาสการได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ภาครัฐหรือเอกชนกี่ครั้ง(ในเดือนที่ผ่านมา).....
7. รายได้จากฟาร์มในปี พ.ศ. 2542 โดยไม่หักค่าใช้จ่าย.....บาท
8. ท่านมีวิธีการขายสุกรขุนในฟาร์มอย่างไร (ที่ขายเป็นส่วนใหญ่)
 ( ) ขายถึงผู้บริโภคโดยตรง
 ( ) ขายผ่านพ่อค้าแม่ค้าหรือสหกรณ์
 ( ) ขายผ่านคนกลางหรือบริษัท

ครั้ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2 การยอมรับเทคโนโลยี

การยอมรับเทคโนโลยีด้านการจัดการ

1. ท่านมีการปฏิบัติอย่างไรในการทำความสะอาดรางน้ำอาหาร
  - ( ) ทำความสะอาดทุกวัน
  - ( ) ทำความสะอาดเกือบทุกวัน
  - ( ) นานๆ ทำความสะอาดครั้ง
  - ( ) ไม่มีการทำความสะอาดจนกว่าจะหมดชุดการเลี้ยง
2. ท่านมีการจัดอาหารให้สุกรอย่างไร
  - ( ) จัดตามปริมาณความต้องการของสุกร
  - ( ) จัดให้กินเต็มที่โดยไม่จำกัดปริมาณ
  - ( ) จัดให้กินแบบให้ขาดเล็กน้อย
  - ( ) ไม่มีการคำนึงถึงเรื่องนี้
3. ท่านมีการทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายภายในฟาร์มหรือไม่
  - ( ) ทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายแต่ไม่สามารถสรุปผลกำไร-ขาดทุนประจำเดือนได้
  - ( ) ทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายและสรุปผลกำไร-ขาดทุนประจำเดือนได้
  - ( ) มีการทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายเป็นบางครั้ง
  - ( ) ไม่มีการทำเลย
4. ในกรณีสุกรเป็นอันตะทงแดง(ไส้เลื่อน)ท่านมีวิธีการจัดการอย่างไร
  - ( ) ปลดปล่อยไว้จนโตค่อยดำเนินการขายโดยการหักราคา
  - ( ) ตามนักวิชาการมาช่วยแก้ปัญหา
  - ( ) คัดทิ้งตั้งแต่ยังเล็ก
  - ( ) ดำเนินการผ่าตัดแก้ไขด้วยตนเอง
5. หลังจากที่ท่านจับสุกรเพื่อการจำหน่ายหมดแล้วท่านมีการพักเล้ากี่วัน
  - ( ) 3 วัน
  - ( ) 7 วัน
  - ( ) 15 วัน
  - ( ) ไม่มีการพักเลย

6. ท่านให้น้ำสุกรโดยวิธีใด
- ( ) จูบน้ำอัดโนมิติ
  - ( ) ราน้ำแบบไหลผ่านตลอด
  - ( ) ราน้ำแบบธรรมดา
  - ( ) ถ้วยให้น้ำอัดโนมิติ
7. ท่านมีการจัดการเกี่ยวกับกลิ่นของมูลสุกรอย่างไร
- ( ) ใช้น้ำล้างทำความสะอาดบ่อยๆ
  - ( ) กวาดมูลทิ้งทุกวัน
  - ( ) ใช้ EM หรือจุลินทรีย์ในการกำจัดกลิ่น
  - ( ) ปล่อยให้กลิ่นหายเองตามธรรมชาติ
8. ท่านมีการกำจัดน้ำเสียภายในฟาร์มอย่างไร
- ( ) สร้างบ่อไบโอแก๊ส
  - ( ) ปล่อยลงบ่อที่สร้างไว้
  - ( ) สร้างบ่อบำบัดน้ำเสีย
  - ( ) ปล่อยทิ้งหลังฟาร์ม
9. ท่านมีการใช้สเปรย์น้ำและพัดลมในการลดความร้อนหรือไม่
- ( ) ใช้พัดลมอย่างเดียว
  - ( ) ใช้สเปรย์น้ำอย่างเดียว
  - ( ) ใช้ทั้งสเปรย์น้ำและพัดลม
  - ( ) ไม่ใช้ทั้งสองอย่าง
10. ท่านมีการควบคุมให้สุกรมีคุณภาพซากที่ดีอย่างไร
- ( ) ไม่มีความรู้ในด้านนี้เลย
  - ( ) มีความเข้าใจในด้านนี้แต่ไม่มีการควบคุม
  - ( ) มีการควบคุมสุกรตั้งแต่ระยะแรกจนถึงระยะขุน
  - ( ) มีการควบคุมอาหารในช่วงท้าย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะ

ท่านคิดว่าฟาร์มท่านมีปัญหาด้านการจัดการหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

